

Lars Danielsson och flodvågskatastrofen

En granskning av fyra tidningars rapportering om statssekreterare Lars Danielsson efter flodvågskatastrofen 2004

Lova Jansson
Alexander Sofroniou
Henrik Thörling

Institutionen för journalistik och masskommunikation vid
Göteborgs universitet
HT 2008

Handledare: Marina Ghersetti

Inledning.....	4
Motivering.....	4
Antagande/hypoteser.....	4
Syfte	4
Frågeställningar	4
Bakgrund.....	5
Avgränsningar	5
Kontext	6
Forskningsläge.....	6
Tidslinje för Lars Danielsson – från flodvågskatastrofen till idag.....	7
2004.....	7
2005.....	7
2006.....	7
2007.....	8
2008.....	8
Annandag jul, 2004.....	8
Så styrs Sverige	9
Regeringen och grundlagen	9
Svaga ministrar.....	10
Svag styrning i regeringsformen.....	10
Myndigheterna gör det regeringen vill ha gjort, nästan.	10
Myndighetsutövning	11
Så arbetar regeringen.....	11
Detta var kartan.	11
Statssekreterarrollen – ”Primus inter pares”.....	12
Studieobjekt.....	13
Kritiken - översikt.....	13
Om gynnande/missgynnande	14

Om Helen Eduards	15
Om Lars Danielssons närvaro på jobbet.....	16
Om telefonsamtalen med Hans Dahlgren – ändrar han sig?	17
Så skapades lögnen	21
Artikeltyper	23
Jämförande material	24
Sverige och tsunamin – Rapport av Katastrofkommissionen 2005	24
Danielsson i konstitutionsutskottet.....	25
Konstitutionsutskottets dubbla roller.....	25
KU-ordföranden pressade Danielsson.....	26
KU: ”Persson och Freivalds är ansvariga”	27
Regeringen styr riket	29
JO och Lars Danielsson.....	29
Kommissionsrapporten del II: Tsunamibanden	30
Forskningsrapport: ”Media klarade inte sin uppgift”	31
Krönika.....	35
Det var något som inte stämde	35
Sammanfattning	36
Hur ser mediernas bild av Lars Danielsson ut som aktör i regeringens krishantering efter flodvågskatastrofen?.....	36
Hur ser kritiken ut och hur ofta förekommer den?.....	36
Är kritiken, med beaktande av den information som då fanns tillgänglig, saklig?.....	37
Faller mediernas rapportering om Lars Danielsson inom ramen för ”medias fyra uppdrag”?	37

Inledning

Motivering

Flodvågen som drabbade Sydostasien den 26 december 2006 var en av de största nyhetshändelserna i Sverige under de senaste åren, mycket berodde på de 543 svenskar som omkom. Den svenska regeringens hantering av krisen väckte upprörda känslor hos drabbade och anhöriga. Regeringen hade inte gjort tillräckligt för att hjälpa och kritiken lät inte vänta på sig. Efter kommissionsrapporten och förhören i Konstitutionsutskottet tycktes saken vara utagerad. Dock släppte inte medierna helt. En person fortsatte granskas – Lars Danielsson.

Vi har upplevt att medierapporteringen kring Danielsson har varit mycket ensidig under stora delar av tiden. Det är värt att titta närmare på eftersom det dels rör en så viktig händelse i svensk nutidshistoria, dels har skrivits så mycket i ämnet och dels fick personliga konsekvenser för Danielsson själv.

Antagande/hypoteser

Vår utgångspunkt var att medierna tilldelade Lars Danielsson en betydelse för regeringens krishantering som visserligen inte var falsk, men väldigt överdriven. Genom den vinkeln tänjdes de fakta som fanns och historien började leva sitt eget liv, utan att någon stannade upp och reflekterade. Detta var det intryck vi hade innan vi påbörjade arbetet.

Syfte

Att undersöka hur mediebilderna av före detta statssekreterare Lars Danielsson sett ut, från 26 december 2004 till sommaren 2007 när rapporteringen ebbede ut.

Att undersöka om den mediala kritiken Lars Danielsson fick stämmer överens med den information som fanns tillgänglig vid samma tid. Till exempel fanns offentliga utredningar såsom Katastrofkommissionens två rapporter, justitieombudsmannens granskning, förhören i konstitutionsutskottet och konstitutionsutskottets betänkande.

Kartlägga vad kritiken handlar om och hur den tas upp i fyra av våra största tidningar.

Fullföljer rapporteringen de fyra uppgifter som formulerades i pressutredningen 1972 och som blev normerande för svensk nyhetsjournalistik.

Frågeställningar

- Hur ser mediernas bild av Lars Danielsson ut som aktör i regeringens krishantering efter flodvågskatastrofen?
- Hur ser kritiken ut och hur ofta förekommer den?
- Är kritiken, med beaktande av den information som då fanns tillgänglig, saklig?
- Faller mediernas rapportering om Lars Danielsson inom ramen för de fyra uppgifter som formulerades i pressutredningen 1972 och som blev normerande för svensk nyhetsjournalistik?

Bakgrund

Avgränsningar

Mängden artiklar, krönikor, tv- och radioinslag om stadssekreteraren Lars Danielsson under perioden efter flodvågskatastrofen är stor.

Vi har begränsat vår undersökning till fyra tidningsmedier: två av landets största morgontidningar, Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter, och två av våra största kvällstidningar, Expressen och Aftonbladet. Ett större urval tidningar och etermedier inkluderande till exempel GP, Sydsvenska Dagbladet, SVT och TV4-nyheter samt radions Eko-sändningar hade självfallet gagnat vårt arbete, men dessvärre hade vi inte tiden som behövts för en så omfattande undersökning. Vi tror ändå att materialet från de fyra undersökta medierna under den aktuella tidsperioden ger en representativ bild av hur trenderna såg ut över hela medielandskapet.

De fyra utvalda tidningarna valdes av följande skäl:

- De har nationell spridning
- De har stora upplagor
- De har redaktioner med resurser att göra egna granskningar på området vi studerar, de behöver alltså inte förlita sig till material från TT
- De har snabb och kontinuerlig uppdatering av sina hemsidor vilket driver upp tempot i den tid det tar för en nyhet att bli känd för redaktionen tills dess att den publiceras

Det var naturligt för oss att börja undersökningsperioden annandagen 26 december 2004, direkt efter flodvågen dragit fram i Sydostasien och östra Afrika. Vi har inte satt något fast slutdatum för undersökningen, utan väljer att konstatera en utplaning i nyhetsrapporteringen i slutet av sommaren 2007, en kort tid efter att katastrofkommissionen publicerat uppföljningsrapporten om tsunamibanden. Den mycket sparsamma nyhetsrapporteringen därefter handlar om andra saker än Lars Danielssons roll som en del av regeringens kritiserade krishantering, såsom hans arbetsförhållanden på UD, jobbansökningar och utgivningen av hans självbiografi. Den mediala uppmärksamheten har då karaktären av en passiv, tillbakablickande karaktär och det börjar råda konsensus över att nyhetsvärdet i affären Danielsson är litet.

Vi har bara valt att behandla de artiklar som handlar om statssekreteraren Lars Danielsson som har med flodvågskatastrofen och dess efterspel att göra. Det omfattar alla artiklar där han nämns vid namn och alltså även de artiklar där någon kritiserar eller försvarar honom. Det är totalt 589 artiklar.

Vi har tagit med artiklar om Lars Danielssons flygresor med regeringsplanet och representation under det undersökta tidsspännat. De har inget direkt samband med flodvågskatastrofen, men vi tror att artiklarna aldrig skrivits om Lars Danielsson inte hade fått en negativ uppmärksamhet för sitt agerande under annandagen och under senare utfrågningar om det.

Tre offentliga organ har utrett flodvågskatastrofens eftermäle. Det är riksdagens konstitutionsutskott, justitieombudsmannen och den särskilt tillsatta Katastrofkommissionen under ledning av den dåvarande hovrättspresidenten Johan Hirschfeldt. Katastrofkommissionen släppte två rapporter. Vi har läst nämnda rapporter eftersom det är i dessa Lars Danielsson

granskats beträffande hans ansvar i krishanteringen och i egenskap av sanningsvittne om vad han gjorde under annandagen 2004.

Vi har inte intervjuat några av de politiker som var verksamma under tidsperioden. Vi har inte gjort en politisk granskning och inte heller försökt avgöra vem som eventuellt hade rätt och fel i det politiska efterspelet till flodvågen.

Vi heller inte pratat med några av de journalister som skrivit de artiklar vi har gått igenom, eller med någon av chefredaktörerna för de fyra tidningarna. Om de skulle hävda att deras rapportering levde upp till de normerande fyra uppdragen i 1972 års pressutredning så ändrar inte det rapporteringen som faktiskt gjordes. Detsamma gäller det motsatta, om chefredaktören eller journalisten i efterhand ångrar något av det som publicerades så påverkar det inte bilden av vad som publicerades.

Kontext

Trots att det bara gått fyra år sedan flodvågskatastrofen är det viktigt att påpeka att den skedde i ett annat sammanhang än dagens. Det socialdemokratiska maktinnehavet i Sverige hade varat i tio år och det fanns en diskussion om regeringsdugligheten. Göran Persson sades vara "trött" på att regera efter att ha suttit för länge. Ett nytt riksdagsval skulle hållas två år senare.

Katastrofkommissionen bildades för att utvärdera och ta till vara på erfarenheterna från flodvågskatastrofen för att bättre kunna bemöta liknande scenarios i framtiden. Ansvariga och brister skulle pekas ut och belysas. När kommissionens slutliga rapport presenterades fanns det en lista över flera ansvariga, men också en oklarhet som gjorde sig väl i en dramaturgisk kurva: två av de ledande tjänstemännen var oense om huruvida de talats vid på telefon på annandagen.

Forskningsläge

En önskan år 2008 att få vara först ut med ett arbete som behandlar mediernas rapportering av flodvågskatastrofen och dess efterföljd är inte realistiskt – det förstod vi redan när vi valde vårt ämne. Däremot hittade vi inget tidigare arbete som – omfattande en längre tidsperiod – undersökt hur Danielsson som ensam aktör under och efter krishanteringen skildrats av våra större tidningsmedier. Var rapporteringen om Lars Danielsson enbart negativ? Var den, med Kommissionsrapporten, KU-förhören och JO:s initiativärende som facit, nyanserad och saklig eller tvärtom pådriven av spekulationer och en vilja att driva fram en syndabock för en hel regerings tillkortakommanden?

Det mest omfattande arbetet kring rapporteringen om flodvågskatastrofen och dess efterbörd är *"Tsunamins genomslag – en studie av svenska mediers bevakning"* av Marina Ghersetti, Tomas Andersson Odén och Ulf Wallin utgiven 2005 av Krisberedskapsmyndigheten. Studien består, bland annat, av innehållsanalyser av rapporter om flodvågskatastrofen under en månads tid av Rapport, Aktuellt, Nyheterna i TV4, Ekot, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Expressen, Aftonbladet, dn.se och aftonbladet.se. Studien bygger också på intervjuer med chefredaktörer, reportrar med mera på nämnda medier. Lars Danielsson är här bara en av flera aktörer studien berör och undersöker inte specifikt medierapporteringen av dennes roll i krishanteringen. Ett skäl till detta är att *"Tsunamins genomslag"* publicerades innan Lars Danielsson fick sin framträdande roll i medierna.

Sökordet "tsunami*" på uppsatser.se ger i dagsläget 37 träffar. Ämnet är brett och inbjuder till undersökningar och frågeställningar inom ett flertal discipliner och områden, till exempel juridiska, politiska, etiska för bara att nämna några. Vårt ämne, mediebildens av Lars Danielsson, har tidigare berörts i ett par C- och D-uppsatser, men har - förutom i ett fall - inte utgjort uppsatsen huvudämne.

Det arbete som ämnesmässigt ligger närmast vårt eget är ”*I centrum för media – en analys av mediedrevet mot Lars Danielsson*” av Kajsa Juslin i ämnet Medie- och Kommunikationsvetenskap vid Högskolan i Halmstad. Här undersöks bilden av Danielsson, men också Persson-regeringen, utifrån ett litet begränsat urval artiklar och texter från Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Dala-Demokraten och ett par bloggar. Undersökningen är kvalitativ och använder en hermeneutisk metod. Även om Juslin i grund och botten haft liknande frågeställningar vad gäller mediebilderna av Lars Danielsson, har hon använt sig av urval, metod och en teoretisk inramning som skiljer sig så pass mycket åt från vårt eget tillvägagångssätt att vi inte ansett det relevant för oss att använda vare sig av hennes empiriska undersökningar eller av slutsatser.

En annan uppsats som tar upp mediebevakningen kring flodvågskatastrofen är ”*Det politiska beslutsfattandet under Flodvågskatastrofen – vilken roll spelade media?*” av Josefin Jacobsson och Jovana Jovic vid Handelshögskolan i Stockholm. Deras arbete undersöker framförallt hur beslut såsom avskaffande av lagen om arvs- och gåvoskatt, användning av Herkulesplan, fri sjukvård för de katastrofdrabbade, som fattades inom en kort tidsperiod, påverkades av de opinionsdrivande medierna. Arbetet – som utmynnar i att det finns ett påvisat sammanhang mellan medierna och det politiska beslutsfattandet – är intressant, men ligger utanför vårt eget undersökningsområde.

Tidslinje för Lars Danielsson – från flodvågskatastrofen till idag

2004

26 december – en flodvåg drabbar Sydostasien.

2005

10 januari – kungen riktar kritik mot regeringens agerande i en intervju i Dagens Nyheter.

13 januari – regeringen tillsätter Katastrofkommissionen, som ska utvärdera brister i den svenska krishanteringen.

1 december – Katastrofkommissionen lämnar in sin rapport. I den kritiserar regeringen och Göran Persson. Det framkommer att Lars Danielsson och Hans Dahlgren har olika uppfattningar om huruvida de talade i telefon på annandagen.

12 december – Danielsson säger: ”I dagsläget har jag ingen anledning att ifrågasätta Hans [Dahlgrens] minnesbild.”

2006

20 januari – Hans Dahlgrens vän Kjell Lindström, som arbetar på Telia, berättar att han hjälpt Dahlgren få ut samtalslistor över inkommande samtal redan i januari 2005.

9 februari – Danielsson utfrågas i Konstitutionsutskottet.

16 februari – en användare på internetforumet Flashback skapar en tråd om ett romansrykte mellan Danielsson och Helen Eduards. Dagen därpå publicerar folkpartisterna Johan Ingerö och Johanna Nylander ryktet på sina bloggar.

21 februari – Carl Bildt säger i en debattartikel i Svenska Dagbladet att Danielsson ”blåljög” för kommissionen.

10 mars – Justitieombudsmannen inleder ett initiativärende mot Danielsson.

21 mars – Laila Freivalds avgår som utrikesminister.

Maj – Aftonbladet inleder en ingående granskning av Lars Danielsson

17 maj – ryktet om förhållandet med Helen Eduards kommer fram.

19 maj – Danielsson tar en time-out från sitt arbete.

29 augusti – Justitieombudsmannen publicerar ett utlåtande innehållande kritik mot Danielsson för att han försvårat Katastrofkommissionens arbete.

30 augusti – Danielsson avgår.

13 oktober – ett antal band med säkerhetskopior av Regeringskansliets datatrafik från perioden kring flodvågskatastrofen hittas. Detta leder till att Katastrofkommissionen återinkallas för att granska banden.

2 november – Danielsson går tillbaka till sin gamla tjänst på Utrikesdepartementet, men tilldelas inga arbetsuppgifter och ingen lön förutom avgångsvederlaget från sitt jobb som statssekreterare.

30 november – Carl Bildt försvarar Danielssons belägenhet: ”*Man får icke ljuga för riksdagen.*”

2007

31 januari – Aftonbladet har Lars Danielsson på bild på sin löpsedel under rubriken ”LÖGNARE”.

14 juni – Katastrofkommissionen publicerar sin andra rapport. Den liknar i stort den första rapporten, förutom att Danielsson ansvar understryks och han får kritik för sin passivitet.

Slutet av augusti – boken ”*I skuggan av makten*”, skriven av Danielsson, kommer ut.

2008

7 augusti – Lars Danielsson utses till ambassadör i Hongkong och Macau.

Lova Jansson

Annandag jul, 2004

Klockan 01.59 svensk tid inträffade ett jordskalv på havsbotten utanför ön Sumatra. Skavet uppmättes till runt 9 på Richterskalan och gav upphov till en stor flodvåg. Denna skördade nästan 250 000 människoliv, varav 543 svenska.

Många svenskar befann sig vid den här tidpunkten i turistorter på Thailands västkust, ett område som drabbades hårt av flodvågen. Vågen nådde dessa områden drygt två timmar efter jordskalvet, alltså cirka klockan fyra på morgonen, svensk tid.

Klockan 05.42 kom en TT-flash som berättade om flodvågor som svept in över Phuket.

Klockan halv sex fick svenska Utrikesdepartementet det första telefonsamtalet från en person som haft kontakt med en anhörig i Thailand. Denne blev uppmanad att höra av sig till SOS International eller Sveriges ambassad i Bangkok.

När regeringskansliets växel öppnade klockan kvart över sju på morgonen blev den snart nedringd, både av oroliga anhöriga och av drabbade på plats i Thailand. De blev vidarekopplade till UD:s konsulära avdelning, men väntetiden blev längre och längre.

Pressenheten vid UD vidhöll under dagen att inga svenskar hade dött, trots att man vid lunchtid fått in rapporter om två avlidna. Detta fick TT att publicera ett telegram som sade att alla svenskar var utom fara. Det var dock felaktigt och man fick sända ut en rättelse. Vid fyrtiden på eftermiddagen avrådde UD från resor till Thailand och Sri Lanka, något man dittills inte gjort.

Lars Danielssons annandag såg ut på följande sätt (enligt eget vittnesmål till Katastrofkommissionen, justitieombudsmannen och konstitutionsutskottet):

Lennart Brittner vid Försvarsdepartementet såg TT-flashen som sänts ut klockan 05.42. Han skrev då ihop en sammanfattande text som klockan 06.28 mejlades ut till en sändlista, där bland annat Lars Danielsson fanns med. Meddelandet innehöll uppgiften att UD befarade att upp till 20 000 svenskar kunde befinna sig i området.

Lars Danielsson läste detta mejl vid sjutiden på morgonen, då han också sett nyheterna på CNN. Efter det ringde han Göran Persson, men de bedömde att det inte var aktuellt att Persson skulle ta några initiativ. Sedan försökte Lars Danielsson få tag på Hans Dahlgren, kabinetssekreterare på Utrikesdepartementet, dock utan framgång.

Han åkte in till arbetet på Statsrådsberedningen vid tiotiden samma morgon. Passerkortet hade han inte med sig utan blev istället insläppt av vakterna. Där fick han tag i Hans Dahlgren per telefon. Danielsson har senare uppgivit att hans högsta prioritet var att finna vilket departement som hade huvudansvaret. Dahlgren berättade att den konsulära jouren på UD arbetade och att läget var under kontroll. Danielsson åt därefter lunch och återvände sedan till sin arbetsplats.

På eftermiddagen den 27 december blev Danielsson kontaktad av hovet, som ville att kungen skulle informeras om händelserna. Han ringde också senare på kvällen.

Tisdagen den 28 december tog Lars Danielsson kontakt med SAS för att förmå dem att skicka plan för att hämta hem svenskar från katastrofområdena.

Så styrs Sverige

Varför kunde inte Göran Persson ringa till Räddningsverket när han fick reda på att flodvågen hade svept in över länderna Sydostasien och säga till dem att åka till dit med en gång? Vi ger dig svaret.

Vad gör egentligen den svenska regeringen? Svaret kan verka lite förvånande, regeringen gör nämligen ingenting. Den säger åt andra vad de ska göra och den kontrollerar att det blir gjort. Du har säkert sett filmer där USA:s president ger order om att det och det fartyget ska anfalla det och det landet. Där lägger sig presidenten i det operativa arbetet, alltså den verksamhet som bedrivs, men så är det inte i Sverige. Här förklarar vi hur det går till.

Regeringen och grundlagen

Sveriges grundlag säger att regeringen styr riket och statsministern ska se till att detta sker. Till sin hjälp har han – för det har aldrig varit en hon – 21 föredragande. I dagligt kallar vi dem för ministrar.

Efter varje val sonderar riksdagens talman terrängen för att se vem som kan tänkas få tillräckligt stöd för att väljas till statsminister. Om det är samma person gör talmannen ingenting, annars

lägger han/hon ett förslag och riksdagen röstar om det. Om talmannen får riksdagens stöd så slutar riksdagens arbete när det gäller regeringsbildningen.

Då är det upp till den valda statsministern att utse ministrar och bestämma vilka departement som ska finnas. Hans enda begränsning är att de han utser måste vara 18 år gamla och varit svenska medborgare i minst tio år. Efter valet 2006 rapporterade SVT att Fredrik Reinfeldt ville ta in europaparlamentarikern Anna Ibrisagic (m), född i Bosnien Hercegovina. Hon föll dock på att hon inte hade varit svensk medborgare tillräckligt länge.

Det enda statsministern behöver göra gentemot riksdagen är att informera den om vilka ministrar han – det har aldrig varit en hon – har utsett.

Svaga ministrar

De svenska ministrarna har formellt ingen egen makt. Regeringsformen säger att de, när regeringen sammanträder, är föredragande på områden som rör ”det egna” departementet, men det gäller faktiskt bara om man är departementschef. De andra får ärenden delegerade till sig av statsministern om han vill. Och det vill han oftast, annars vore det ingen poäng att ha dem.

Den svenska grundlagen ger alltså statsministern ett totalt inflytande över vilka som sitter i regeringen. Den ger också de andra ministrarna en mycket svag ställning. De har inte rätt att fatta några beslut alls, de ska bara dra ärenden för regeringen.

Svag styrning i regeringsformen

Regeringsformen 1:6 säger att ”*Regeringen styr riket. Den är ansvarig inför riksdagen.*” Den andra delen, den om ansvaret inför riksdagen, är enkel. Riksdagen kan när som helst avsätta regeringen eller enskilda statsråd genom en misstroendeomröstning. Det har varit många misstroendeomröstningar genom åren men det har aldrig hänt att någon regering eller minister har förlorat den. Det har i några fall berott på att ministern ifråga har valt att avgå frivilligt innan omröstningen.

Den första delen, ”*Regeringen styr riket*” är däremot svårare. Vad innebär det egentligen att styra ett rike? Då får man läsa hela regeringsformen men också dess förarbeten, alltså de dokument som används som lagmotiv till en lag.

Där kan man se att det inte är särskilt tydligt vad det innebär att ”*Regeringen styr riket*”. Konstitutionsutskottet skriver i sitt betänkande om flodvågskatastrofen att man får göra en bedömning från fall till fall.

Myndigheterna gör det regeringen vill ha gjort, nästan...

Sverige har uppemot 500 myndigheter, det är faktiskt ingen som riktigt vet exakt hur många det är.

När regeringen vill ha något gjort så agerar den genom sina myndigheter. De kontrollerar myndigheterna på tre olika sätt. Den första är genom lagar och förordningar, det andra är genom att tillsätta generaldirektören som är myndighetens chef, och det tredje är genom regleringsbrevet där regeringen ställer upp mål för myndigheten och hur pengarna ska användas.

Om du vill starta en friskola är det inte regeringen som bestämmer, det gör Skolverket. Riksdag och regering har lagt fast regler och kriterier för vad som krävs för att få starta en friskola. Om din friskola lever upp till dessa får du tillstånd att starta den. Om regeringen är missnöjd med hur Skolverket tolkar reglerna ska regeringen se till att reglerna ändras.

Utbildningsminister Jan Björklund får inte ringa till Skolverkets generaldirektör och säga till honom vad han ska göra i ett enskilt fall. Det är ministerstyre och det är förbjudet till skillnad från i många andra länder.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövning innebär att det offentliga gör något som bygger på lag eller författning gentemot en enskild individ. Det händer oftare än vad man kanske tror; om du pluggar på universitetet sker det när du får betyg och om du vill bygga ut ditt hus måste du få ett bygglov av kommunen. All myndighetsutövning ska ske efter en individuell prövning.

Efter diskoteksbranden i Göteborg 1998 beslutade Göteborgs kommun att alla familjer med barn som hade dött i branden skulle få ett begravningsbidrag. Det gjordes alltså ingen individuell prövning så beslutet var i praktiken olagligt. Om någon överklagat beslutet hade kommunen förlorat i länsrätten, men då ingen överklagade så fick saken bero.

Regeringen sysslar med myndighetsutövning på ett område, när svenska medborgare får problem utomlands. Då ska den konsulära enheten på UD rycka in och de hade riktigt mycket att göra efter flodvågskatastrofen.

Ett annat exempel på myndighetsutövning har skapat problem för regeringen. Om du vill ingå äktenskap finns det fyra begränsningar: den du gifter dig med måste ha fyllt 18 år, ni får inte vara för nära släkt, ingen av er får redan vara gift och personen du vill gifta dig med måste vara av ett annat kön än du. Och det leder oss in på nästa punkt.

Så arbetar regeringen

En av principerna för det svenska statsstyret står i den första paragrafen i regeringsformen. ”*Den offentliga makten utövas under lagarna*”. Politiker ska lägga fast regler för vad som gäller och sedan ska myndigheter följa dessa.

Regeringens arbete regleras i regeringsformen, RF. I RF 7:3 står det att ”*Regeringsärenden avgörs av regeringen vid regeringssammanträde*”. Det kan verka självklart men i många länder är det inte så. Det innebär att regeringen är kollektivt ansvarig för alla beslut, försvarsministern är ansvarig för utbildningsfrågorna också. Ingen slipper undan.

Det har skapat problem för kristdemokraterna i frågan om samkönade äktenskap. En majoritet i regeringen vill ändra lagen så att de tillåts men kristdemokraterna vägrar. Då finns det två alternativ, antingen böjer de sig för majoriteten eller så lämnar de regeringen.

Det har hänt att partier eller ministrar gör detta, så det är inte så konstigt. 1994 avgick miljöministern Olof Johansson (c) när det stod klart att regeringen ville bygga Öresundsbron och 1999 avgick finansminister Erik Åsbrink (s) för att han inte delade statsministerns bedömning av tillståndet i svensk ekonomi. Det finns fler exempel.

Regeringen har valt att lösa frågan om samkönade äktenskap genom att lägga en så kallad grundproposition till riksdagen. Grundpropositioner finns inte enligt svensk grundlag men regeringspartierna har gjort det för att slippa sparka ut kd ur regeringen.

Detta var kartan...

... men det finns en verklighet också. Riksdagen valde Fredrik Reinfeldt till statsminister efter valet 2006 och kort därefter läste han upp listan över ministrarna. Den hade förhandlats fram mellan de fyra borgerliga partierna i regeringen och de var överens om den.

Regeringsformen ger Reinfeldt rätten att ha med vilka ministrar han vill och om han utsett ministrar mot de andra partiernas vilja så hade hans regering inte blivit långlivad. Statsministern måste ha fler anhängare än motståndare i riksdagen. Om hans ministrar bara haft stöd hos moderaterna så skulle sannolikt de 252 riksdagsledamöterna som inte är moderater avsätta statsministern och därmed avskeda regeringen.

Därför var han tvungen att förankra sin regering och sy ihop en majoritet från början. Men det är inget grundlagen kräver av honom när han väl har blivit vald till statsminister.

På samma sätt är det med regeringens så kallade Inre kabinett. Det är en konstruktion som de fyra partierna i regeringen har enats om för att lösa politiska frågor. Där sitter partiledarna för regeringspartierna. Det inre kabinettet är helt frivilligt och det finns inget stöd för det i regeringsformen. Därmed inte sagt att det är olagligt. De fyra partiledarna i regeringen får träffas hur de vill men de får inte fatta några formella beslut, det får bara regeringen göra.

Alexander Sofroniou

Statssekreterarrollen – "Primus inter pares"

Det är inte allom givet vad en statssekreterare under statsministern har för arbetsuppgifter. Det beror till stor del på statsministern själv.

I *"Sverige och tsunamin – granskning och förslag"* (SOU 2005:104) påtalades frånvaron av en fungerande krishanteringsorganisation som ett centralt problem i regeringens krishantering (s. 265f). I fallet med flodvågskatastrofen anser rapporten att det departement som skulle ha tagit den ledande rollen var UD. Det var också där *"den första informationen om katastrofen nådde Regeringskansliet via UD:s konsulära jourhavande"*.

I kommissionsrapporten konstateras att en särskild statssekreterargrupp med en samordnande funktion fanns, men att den *"inte [kan] ses som någon grupp för egentlig krisledning och där fattades inte beslut"*. Rapporten uppmärksammar att den otydliga organisationen kring krishantering förlitar sig alltför mycket på omdömet hos enskilda tjänstemännen och att de kan agera likadant i krissituationer som under normala förhållanden.

Man kan då fråga sig: varför då denna mediala fokus på vad statssekreteraren Lars Danielsson gjorde under annandagen? Särskilt med åtanke att rapporten kritiserar den påtagliga brist i organisationens krishantering som gjorde att enskilda tjänstemän hamnade i kläm. En del av svaret handlar om den roll en statssekreterare närmast under statsministern i statsberedningen spelar. En tjänst vars innehåll till stor del bestäms av statsministern själv, vilket inte minst framkom efter den så kallade Schenströmaffären i alliansregeringen något år efter Lars Danielssons avgång. När en ny statssekreterare behövdes låg det på Reinfeldt att skriva ihop en ny tjänstebeskrivning. Det är alltså statsministern som beslutar hur ansvarsfördelningen ska se ut.

Gamla företrädare för posten, bland andra Peter Egart som var statssekreterare i regeringen Bildt, gav sin syn på tjänsten för DN i november 2007. Tjänsten som statssekreterare under statsministern kallas ofta *"primus inter pares"* vilket betyder *"den främste av likar"*. Denne ska alltid finnas tillgänglig för hela regeringskansliet, är den som avgör om statsministern behöver väckas mitt i natten samt har möjlighet att kalla in till extra regeringssammanträden. Han eller hon sköter också kontakten med säkerhetspolisen. En hel del arbetsuppgifter är av sådan art att de inte utan vidare kan delegeras vidare, utan kan endast vidarebefordras till statsministern av statssekreteraren själv.

Lars Danielsson hade jobbat som statssekreterare för regeringen Persson i åtta år vid tiden för flodvågskatastrofen, dessförinnan hade han jobbat ett par år i Carlsson-regeringen. Som nära

medarbetare och mångårig statsekreterare till Göran Persson fanns en grogrund för kritik mot Lars Danielsson när missnöjet riktades mot regeringens krishantering. När en statsminister får kritik drabbar det också hans statssekreterare.

Henrik Thörling

Studieobjekt

Kritiken - översikt

Kritiken mot Lars Danielsson som togs upp i medierna efter flodvågskatastrofen handlade om framförallt tre saker: hans egna uppgivna kontakt med kabinetssekreteraren Hans Dahlgren under annandagen 2004, hans närvaro på Rosenbad under samma dag och att han ljög inför bland andra katastrofkommittén och KU.

I fyra undersökta dagstidningar – Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet – från 26 december 2004 och framåt, kretsar medieinnehållet vad gäller kritiken mot Göran Perssons närmaste man oftast kring frågan om han var i kontakt med Hans Dahlgren under förmiddagen på annandagen. Och vad Lars Danielsson därefter sade om sin minnesbild. Lars Danielsson kritiseras för att ändra uppgifter och försvåra utredningarna efter publiceringen av kommissionsrapporten i december 2005 och de senare granskningarna av justitieombudsmannen och KU. Även Lars Danielssons egna, sparsamma, uttalanden i frågan granskas också hårt och kritiskt av medierna.

Andra vanliga kritikpunkter, som också härrör från annandagen, handlar om huruvida Lars Danielsson läste det mejl som sändes ut från försvarsmyndighetens Lennart Brittner på morgonen, om han befann sig på Rosenbad på annandagen, vilket han uppgett, och hans kontakt med Göran Persson samma dag. Längre ner på listan hittar man kritik som berör Danielssons förhållande till sin assistent Helena Eduards.

Tidningarna skiljer sig åt vad gäller hur kritikpunkterna fördelar sig inom varje medium. Anklagelsen om lögn förekommer till exempel endast i sju procent av de undersökta artiklarna i Dagens Nyheter till skillnad från Svenska Dagbladets tolv. Motsvarande siffra för respektive kvällstidning ligger nära tjugo procent. Kritiken som behandlar frågan om Lars Danielssons närvaro på Rosenbad under annandagen tas upp i omkring en fjärdedel av artiklarna i Aftonbladet medan Expressen endast omtalar den i tretton procent av de undersökta artiklarna. Även Svenska Dagbladet och DN omtalar den i mindre utsträckning. Spridningen mellan kritikpunkterna är större i Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter och Expressen i jämförelse med Aftonbladet där endast de tre kritikpunkterna om lögn, närvaro på Rosenbad under annandagen och samtalen med Hans Dahlgren tas upp i 67 procent av artiklarna.

Tabell 1: Vanligaste kritikpunkterna mot Lars Danielsson som tas upp i Aftonbladet, SvD, DN, Expressen

Kritikpunkter	Procent av alla undersökta artiklar
Telefonsamtalen med Hans Dahlgren	21
Var han på jobbet annandagen?	15
Anklagad för lögn	15
Övrig kritik	7
Telefonsamtal med Göran Persson	5
Läste Lars Danielsson mejl?	5
Danielsson ändrar sig	4
Försvårande av utredning	4
Förhållandet till Eduards	4

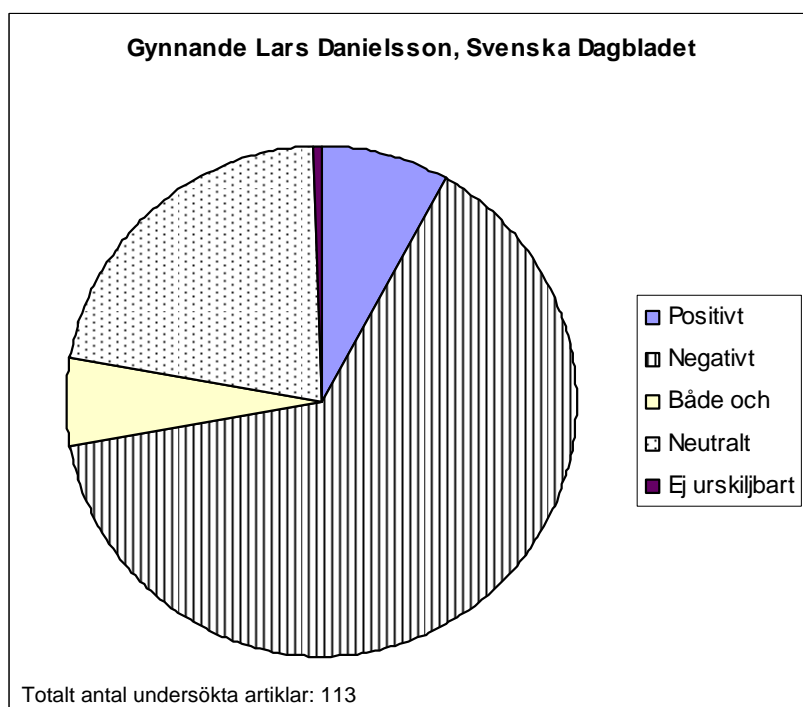
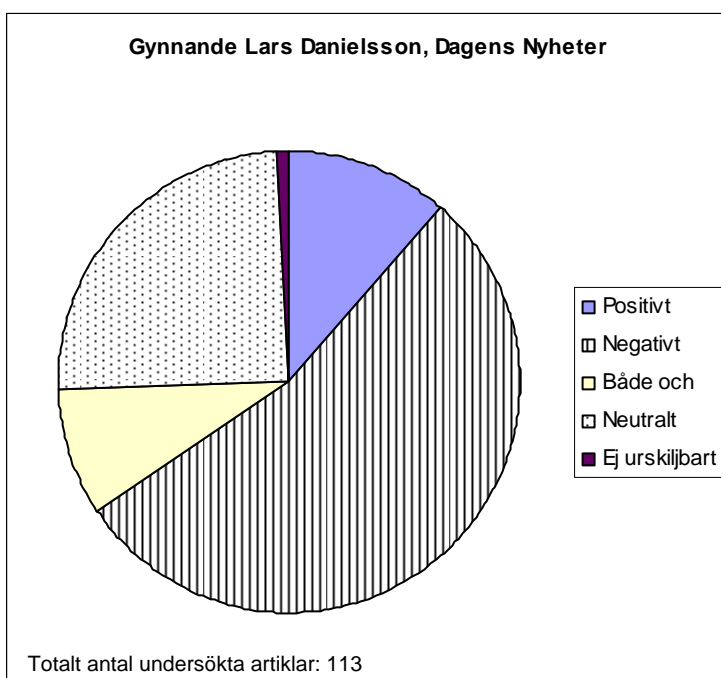
Totalt antal undersökta artiklar: 589

Om gynnande/missgynnande

Rapporteringen om Lars Danielsson efter flodvågskatastrofen var till största delen missgynnande i Aftonbladet, Expressen, Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter.

Den högsta procenten neutralt hållna artiklar bland de fyra undersökta medierna uppvisar DN. Nästan en tredjedel av rapporteringen om Lars Danielsson kan räknas som neutralt hållna. Men över hälften av DN:s undersökta artiklar har ett missgynnande innehåll. Artiklar som kan sägas vara gynnande, och de som fördelar sig lika vad gäller gynnande och missgynnande, ligger vardera på runt 10 procent.

Tonen på DN:s ledarsida är oftare regeringskritisk än kritisk mot Lars Danielsson som en enskild aktör i regeringens krishantering. Man upplever ibland att turerna kring Lars Danielsson handlar om en medveten strategi att flytta över kritiken från Göran Persson. I augusti 2006, i samband med att Lars Danielsson tar sin timeout, skriver exempelvis Peter Wolodarski efter JO:s kritik: "I ett annat land, med en annan rättstradition hade Danielsson och hans chef legat illa till. Nu blir det väljarnas sak att utkräva ansvaret från Systemet Persson". Men DN publicerar även på sin debattsida texter med ett mer gynnande innehåll, exempelvis ett inlägg från statsvetaren Stig Hadenius vid samma tidpunkt som talar om "en fruktansvärd betsjakt på tsunamins syndabock".

I urvalet av artiklar i SvD - som till antalet är något större än de vi fann i DN - är de missgynnade artiklarna nära 65 procent. Antalet gynnande eller neutralt hållna artiklar är också något lägre. Det är i SvD (februari 2006) Carl Bildt publicerar sin mot Lars Danielsson djupt kritiska debattartikel. Där heter det bland annat att "vi vet nu att kabinetssekreterare Hans Dahlgren talade sanning och måste utgå från att statssekreterare Lars Danielsson försökte sig på en ren, skär och

medveten lögn till kommissionen” och ”(...) jag kräver tydliga konsekvenser. I grunden handlar det om framtiden. Accepterar vi lögnen i dag har vi sanktionerat lögnen också i morgon. Då handlar det om ett systemskifte in i lögnens rike”. SvD har även ett stort antal kritiska artiklar med kopplingar till de band med datatrafik från tiden närmast efter katastrofen som upphittades på regeringskansliet.

Aftonbladet och Expressen har i stort lika stora andelar missgynnande artiklar som SvD, det vill säga något lägre än 65 procent. Antalet neutrala artiklar ligger på omkring en fjärdedel. De gynnande artiklarna är något fler i Expressen än Aftonbladet, elva respektive åtta procent.

Kvällstidningar, som drivs av lösnummerförsäljning, har ett annat tilltal till sina läsare än morgontidningarna. Däremot kan man inte utläsa en avgörande skillnad emellan dem ifråga om gynnande/missgynnande.

En krönikerubrik som *”Ibland är det rätt att skjuta budbäraren – Anna-Lena Lodenius: När inte Göran Persson tar Danielsson i örat måste medierna göra det i stället”* från Aftonbladet i maj 2006 är illustrativt. Expressen tar in ett par artiklar med ett klart gynnande innehåll på sin debattsida. Där uttalar sig bland andra författaren P O Enqvist som ser mediernas intresse för Danielsson som en följd av förekomsten av dramatiska ingredienser. I samband med publicering av den andra kommissionsrapporten, tar tidningen i slutet av maj 2007 in en hel serie kommissionskritiska artiklar av juristen Jesús Alcalá.

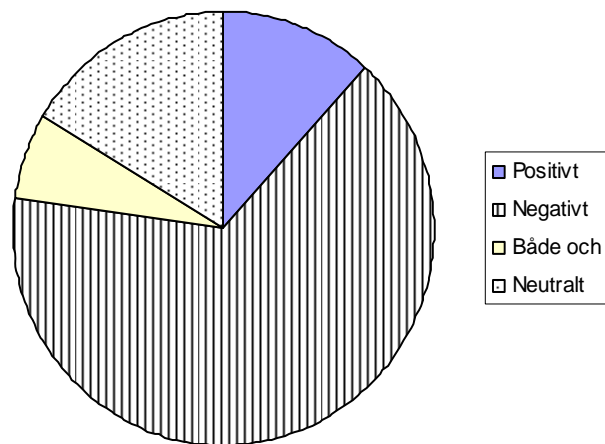
Henrik Thörling

Om Helen Eduards

En manlig chef, en kvinnlig underordnad och en omdiskuterad annandag. En perfekt miljö för ett rykte att frodas i.

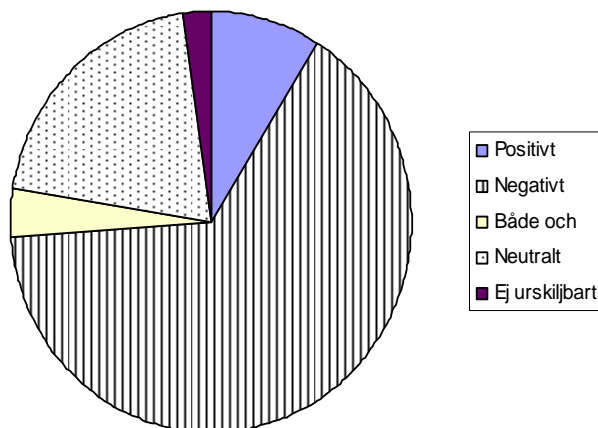
Den 16 februari 2006 skriver signaturen ”Monarkisten” ett inlägg på Flashbacks Internetforum. Inlägget handlar om att Lars Danielsson ska ha haft en affär med en underlydande, departementsrådet Helen Eduards. Han ska ha varit med henne på annandagen 2004, vilket skulle förklara varför han inte skötte sina åtaganden. Två folkpartister skriver om ryktet på sina bloggar dagen efter: Johan Ingerö, landstingspolitiker, och Johanna Nylander.

Gynnande Lars Danielsson, Expressen

Totalt antal undersökta artiklar: 188

Gynnande Lars Danielsson, Aftonbladet

Totalt antal undersökta artiklar: 188

Fakta

36 artiklar i vår undersökning tar upp ryktet om det påstådda förhållandet mellan Lars Danielsson och Helen Eduards.

Ingerö hävdar senare att han hört talas om ryktet av en reporter på Aftonbladet, som i sin tur hört det av anställda på Utrikesdepartementet. Vid den här tidpunkten tas inte ryktet upp i media utan cirkulerar bara internt på redaktionerna.

I maj samma år, när Lars Danielsson står under stor mediebevakning, börjar ryktet antydast i pressen. Expressen skriver till exempel den 10 maj:

”Enligt allt envisare rykten var Danielsson inte alls på sitt arbetsrum på statsrådsberedningen denna dag 26 december 2004. Dessa uppgifter säger att Danielsson då hade ett engagemang som hör privatlivet till.”

I mitten av maj blir ryktet ”offentligt”, bland annat genom Gert Fylking som tar upp det i radioprogrammet Rix Morgonzoo. Den 18 maj dementerar Helen Eduards ryktena i Ekot. ”Falskt, fördomsfullt och ovärdigt”, säger hon. ”Lars Danielsson och jag har och har alltid haft ett strikt professionellt samarbete. Dessutom har vi haft ett väldigt väl fungerande samarbete.”

Marita Ulvskog är även hon rasande och uppmanar Lars Leijonborg, vid den tiden partiordförande för folkpartiet, att ”*lägga korten på bordet*” eftersom det rör sig om två folkpartister varav en är politisk sekreterare åt folkpartiet i Värmdö.

Dagen därpå, den 19 maj, tar Lars Danielsson time-out.

Lova Jansson

Om Lars Danielssons närvaro på jobbet

I förhøret med Katastrofkommissionen inför deras första rapport, berättar Danielsson om att han kommit till sitt arbete vid tiotiden på annandagen och sedan stannat där hela dagen förutom över lunch. Men i samband med övriga oklarheter kring Lars Danielssons annandag har det ifrågasatts om han alls var på jobbet.

Fakta

”Var han på jobbet?” var en av de tre största kritikpunkterna i samtliga artiklar, den förekom 135 gånger.

Kritiken uppkommer första gången i samband med förhøren i konstitutionsutskottet i februari 2006 där flera ministrar förhørs, däribland Hans Dahlgren och Lars Danielsson. Den 22 februari samma år citerar Dagens Nyheter Göran Persson. Han menar att tvivlen på att Danielsson alls varit i Rosenbad, eftersom vaktpersonalen inte antecknat det, egentligen inte har någon vikt.

”Jag har varit statsminister i tio år och jag har inte en enda gång tagit mig in i Rosenbad genom att kalla på vakten.”

Det Göran Persson menar är att han kan bli insläppt av vem som helst på Rosenbad eftersom han är välkänd där och samma sak bör gälla Lars Danielsson som arbetat där sedan 1999.

I maj 2006 dementeras ett rykte om att Lars Danielsson ska ha tillbringat dagen med sin kollega Helen Eduards istället för att vara på arbetet.

JO-rapporten släpps den 28 augusti, tre veckor innan riksdagsvalet, och innehåller kritik mot Danielsson. Också i den nämns att en person som är känd av vakterna kan släppas in utan att använda passerkort.

Några dagar senare skriver Olof Petersson, professor i statsvetenskap, på Dagens Nyheters debattsida:

”JO konstaterar att terminalerna för inpasseringskort inte innehåller någon uppgift att Danielsson med användning av sådant kort skulle ha besökt Rosenbad den 26 december 2004.

Men statsråd och höga tjänstemän brukar vara kända av vakten och släpps vanligen in utan att de behöver plocka upp sina passerkort. JO har också fått bekräftat att en för säkerhetsorganisationen känd person mycket väl kan passera in och ut och röra sig inom lokalerna utan att det dokumenteras. Rapporten redovisar heller inga uppgifter som kan ligga till grund för en sannolikhetsbedömning.”

När de så kallade tsunamibanden upptäcks strax efter valet 2006 återinsätts Katastrofkommissionen. Banden innehåller uppgifter om datatrafiken på Regeringskansliet under tiden för flodvågskatastrofen. De innehåller även uppgifter om Lars Danielssons inloggningar.

I rapporten om banden som kommer i juni 2007 står det att Danielsson inte kunnat spåras på några inpasseringsloggar. Enligt Danielsson själv blev han insläppt av säkerhetsvakterna, som kände igen honom. Vakternas tystnadsplikt hävs senare. Några av vakterna minns inte om Danielsson kom till jobbet, men en har ett minne av att ha talat med honom en kort stund.

Han loggade in sig mot Regeringskansliets nätverk först klockan ett på dagen.

Lova Jansson

Om telefonsamtalen med Hans Dahlgren – ändrar han sig?

Lars Danielsson uppger i förhören med Katastrofkommissionen att han talat med Hans Dahlgren, kabinettssekreterare på Utrikesdepartementet, flera gånger under annandagen. Första gången hade varit på morgonen, utan framgång. När Danielsson senare kommit till jobbet hade han försökt igen, och nu fått kontakt. Det som framkommit i samtalet var att UD hade läget under kontroll och att den konsulära jouren, som är UD:s operativa organ, arbetat för fullt. Danielsson hade alltså fått en bild av att Utrikesdepartementet tagit på sig rollen som ansvarigt departement.

Fakta

Det totala antalet undersökta artiklar där samtalen mellan Danielsson och Dahlgren nämns är 181 stycken. I 37 artiklar står att Danielsson ändrar sig eller har olika versioner av sin berättelse.

När Katastrofkommissionens rapport kommer ut i december konstateras det att uppgift står mot uppgift. Dahlgren säger att inga samtal ägt rum och har kollat upp det med sin operatör Telia. Danielsson får i augusti möjlighet att kommentera det faktum att versionerna skiljer sig åt, men nekar eftersom han inte anser att det har någon betydelse för krishanteringen. Detta tas upp av medier, bland annat av Expressen. En rubrik därifrån den 3 december lyder ”Vem av dem är det som ljugar?” Den 10 december håller Danielsson en presskonferens där han säger:

”Jag har efter bästa förmåga sagt till kommissionen i mars vad som var min minnesbild då. Men det finns olika uppgifter, så självklart måste jag kolla om det finns något som gör att jag inte minns korrekt.”

Den 12 december uttalar sig Danielsson i Rapport om oklarheterna.

”I dagsläget har jag ingen anledning att ifrågasätta Hans Dahlgrens minnesbild. [...] Jag har konstaterat att vi har olika minnesbilder och jag tror inte att vi kan komma längre än så i att utreda den här frågan.”

Det här uttalandet får Katastrofkommissionen att reagera. Två dagar senare skickar man ut ett pressmeddelande med rubriken *"Gemensamt uttalande efter Lars Danielssons nya ståndpunkt"*. I detta konstaterar man att uppgift inte längre verkar stå mot uppgift, samtalen har inte ägt rum. Detta förändrar inte Dahlgrens ansvar, och eftersom Kommissionens arbete är avslutat bör Danielssons ansvar *"bedömas av andra"*. När pressmeddelandet refereras i DN, i en kommentar av Henrik Brors, tillägger han:

"Därmed lär det bli en fråga för granskningen i riksdagens konstitutionsutskott."

Den 20 januari 2006 publicerar Aftonbladet artikeln *"UD:s Hans Dahlgren fick inga samtalslistor av Telia"*. Enligt Telia kan man inte lämna ut uppgifter om inkommande samtal, bara de man själv ringt. Det är bara polisen som kan få ut information om vilka nummer man blivit uppringd av. Däremot säger Telias informationsdirektör – och Dahlgrens privata vän – Kjell Lindström, att Dahlgren pratade med honom redan i januari 2005 om möjligheten att kunna kontrollera sina inkommande samtal. Hans Dahlgren själv vill inte kommentera uppgifterna utan hänvisar till vad han sagt i förhör med Katastrofkommissionen.

En vecka senare skriver Sveriges Radio på sin hemsida att Telias presschef i Sverige, Jan Sjöberg, bekräftar att Hans Dahlgren personligen besökte Telia i januari 2005 för att få del av sina samtalslistor. Dock fick han dem inte utskrivna som dokument, utan tilläts bara skriva av dem för hand.

I förhöret hos Konstitutionsutskottet den 9 februari håller Danielsson fast vid sin version – ja, han har pratat med Hans Dahlgren under annandagen. På frågan om han har pratat med ytterligare personer på Utrikesdepartementet svarar han:

"Min främsta kontakt med UD var indirekt, det vill säga via förvaltningschefen [Gunnar Holmgren], som ju är den person som bör hantera detta. Det är den tydliga kontakten."

DN:s Henrik Brors skriver i en krönika dagen efter förhöret att Danielsson lanserat *"en tredje version"* av hur det var med samtalen. Underförstått är att den första versionen var att han ringt, och den andra att han ansluter sig till Dahlgrens minnesbild (efter intervjun i Rapport den 12 december). Svenska Dagbladet kommenterar förhöret på liknande sätt i krönikan *"Persson har ansvaret trots närmaste mannens missar"*:

"I går stod det klart att Danielsson inte talade med Dahlgren, och troligen inte med någon alls på UD. Bilden av att arbetet på UD fungerade väl, som Danielsson förmedlade till Göran Persson, byggde alltså inte på förstahandsuppgifter."

Senare släpps Konstitutionsutskottets betänkande, i vilket Lars Danielsson inte får någon kritik.

Den 9 mars säger Justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren till DN att han kommer att genomföra en granskning av Danielsson, för att se om han ljugit för Katastrofkommissionen. Han har redan fått flera anmälningar mot Danielsson, bland annat från Liberala Ungdomsförbundet och från privatpersoner. JO håller förhör med Lars Danielsson och den 13 maj offentliggörs de. Danielsson ändrar inte sin ståndpunkt i förhören utan säger fortfarande att han ringt Dahlgren. På frågan från JO varför han själv inte begärt ut egna samtalslistor för att styrka det, svarar han:

"Nej, det har jag inte; för det första är jag inte säker på att det är min mobiltelefon jag har använt och för det andra som jag förklarat när det här uppdagades att vi hade olika minnesbilder strax före sommaren, ansåg jag inte att det här hade någon"

avgörande betydelse för hanteringen och såg inte därför någon anledning att gå djupare in i det här.”

I SvD samma dag finns artikeln ”JO kan begära ut inpasseringslista” och följande citat:

”När Danielsson hördes av Katastrofkommissionen var han mer kategorisk och sade att han ringt tre gånger till Dahlgren, men under KU-utfrågningen och i JO:s förhör har han ändrat uppfattning och hänvisar i stället till att hans ”minnesbild” är att han ringt. Samtidigt säger han i båda förhören att han inte vill ifrågasätta Dahlgrens version.”

Expressen skriver också om det offentliggjorda förhöret, men med en annan vinkel. Under rubriken ”Danielssons nya lögner” tar man upp att Katastrofkommissionen haft påstötningar med Danielsson innan publiceringen av rapporten, för att få reda på om han ändrat sig i fråga om samtalen med Dahlgren. Danielsson ska ha svarat att han inte ändrat sig. Lögnen i rubriken gäller att Danielsson säger att han talat i telefon med Kommissionens ordförande Johan Hirschfeldt, medan Hirschfeldt säger att det var vid ett personligt möte som han bad om en extra kommentar.

Dagens Nyheter tar även de upp det offentliggjorda förhöret. I artikeln ”Danielsson håller fast vid samtal till UD:s Dahlgren” skriver man:

”Inför samma Katastrofkommission förklarade Hans Dahlgren att några sådana samtal inte ägt rum och att han kunde bevisa detta med samtalslistor från Telia. När detta uppdagades backade Lars Danielsson och förklarade att han inte kunde ifrågasätta Dahlgrens minnesbild.

I den utfrågning som JO Nils Olof Berggren haft med Danielsson återgår han till ursprungsversionen att han haft tre telefonsamtal med Dahlgren den aktuella dagen. I vart fall är det just nu hans minnesbild.”

Lars Danielsson skriver en debattartikel på SvD:s Brännpunkt den 19 maj: ”Vad gjorde jag annandag jul?” Han beskriver sin annandag och även sin minnesbild av tre telefonsamtal med Hans Dahlgren. Dock med en liten reservation:

”I alla de samtal som gjordes dagarna efter flodvågen kan jag inte utesluta att dagar, personer eller innehåll kan ha förväxlats. Men vad jag hela tiden har gjort är att berätta vad jag minns från annandagen och dagarna därefter. Jag kan inte göra något annat än att ärligt redovisa vad jag kommer ihåg.”

Han beklagar också att han inte insett, när Katastrofkommissionen bad om en kommentar till de skilda uppgifterna, att frågan skulle bli så viktig. För detta är han självkritisk.

Debattartikeln omnämns i media mest som en upprepning av tidigare kända fakta, den kommer i skymundan eftersom Danielsson avgår samma dag som den publiceras. Expressen kallar det dock att Danielsson skriver att dagar, personer eller innehåll kan ha förväxlats för ”en helt ny förklaring”.

I Expressen den 25 maj är Dahlgren huvudperson i telefonhistorien. JO fick inte in några telefonlistor av honom under hans förhör, enligt källor därför att han är rädd att de ska offentliggöras.

Den andra juni, dagen efter att Dahlgrens JO-förhör blivit offentligt, intervjuar Expressen JO Nils-Olof Berggren. Han har då tagit del av mejl som Danielsson och Dahlgren utväxlade sommaren 2005, angående deras skilda uppgifter. I mejlen låter Danielsson betydligt mindre säker

på sin minnesbild än vad han gör i förhören, konstaterar JO. Rubriken lyder: *"Nu tvekar han om samtalen"*.

Dagens Nyheter tar också upp mejlen i en artikel och skriver att Danielsson låter osäker i dem. De har en lite mer kritisk hållning till uppgifterna om att Danielsson haft flera versioner av sin historia, bland annat sägs han ha *"till synes börjat byta föl"* efter publicering av Katastrofkommissionens rapport, då han sagt att han inte har någon anledning att tvivla på Dahlgrens minnesbild.

Aftonbladet har samma dag en artikel där Dahlgren säger sig ha talat med Utrikesdepartementet först vid femtiden på eftermiddagen. Alltså kan han inte ha gett Danielsson någon information om läget där redan på förmiddagen.

Under sommaren förekommer bara sporadiska artiklar, företrädesvis när JO genomfört något nytt förhör. När JO släpper sin rapport den 29 augusti kommer fler. *"Omfattande kritik"*, *"allvarlig kritik"* och *"hård kritik"* är rubriker som skrivs. Danielsson har inte övertygat JO om att han talar sanning om telefonsamtalen, och det är *"ytterst otillfredsställande"*, men det går inte att fastslå att han ljugit avsiktligt. Kritiken Danielsson får handlar om att han inte förklarat de motstridiga uppgifterna för Kommissionen, trots flera påstötningar. Efter JO-kritiken avgår Danielsson.

Svenska Dagbladet har i början av oktober ett eget scoop: loggarna över telefontrafiken för tiden kring flodvågskatastrofen har raderats, på begäran av Regeringskansliets chefsjurist. Det innebär att om Lars Danielsson ringde till Hans Dahlgren därifrån, så kommer det inte att finnas något som visar det.

I oktober hittas de så kallade tsunamibanden, och rapporteringen kring Lars Danielsson kommer främst att handla om hans inloggningar på Regeringskansliets nät och om hans inpasseringar på Rosenbad. Den 14 juni 2007 släpps rapporten om banden och däri nämns även telefonsamtalen. Det står i princip samma sak som i pressmeddelandet från den 14 december 2005, nämligen att man anser att några samtal mellan Danielsson och Dahlgren aldrig ägt rum.

Lova Jansson

Så skapades lögnen

I Katastrofkommissionens rapport, som släpps den 1 december 2005, står det klart att Lars Danielsson och Hans Dahlgren inte är överens. Har de haft telefonkontakt på annandagen eller ej?

Fakta

I 127 artiklar sammankopplas Lars Danielsson med ordet "lögn", "ljuger" eller "lögnare". Det gör det till den tredje största kritikpunkten i vår undersökning

Lars Danielssons säger i sitt vittnesmål till Katastrofkommissionen han att han åkte in till jobbet strax efter tio och därefter fick kontakt med Dahlgren. Dahlgren däremot säger i sin utfrågning att han inte vid något tillfälle på söndagen talat med Danielsson och att han kollat upp detta med sin operatör Telia.

Denna meningsskiljaktighet får Expressen att den 2 december sätta rubriken "*Hallå där, vem ljög? Perssons pojkar i pajkastning om samtal.*" Det är första gången som ordet "lögn" nämns i samband med denna fråga. Eftersom Danielsson och Dahlgren säger olika saker, så måste en av dem ljuga, är huvudtesen i artikeln.

Efter flera artiklar i olika medier säger Danielsson den 12 december till SVT att han "*inte har någon anledning att ifrågasätta Dahlgrens minnesbild*". Nästa dag publicerar Aftonbladet en artikel i vilken Göran Persson säger att han ser allvarligt på om Danielsson lämnat oriktig information till honom. Rubriken för denna artikel lyder "*Han offras för sin lögn – Göran Persson: Jag måste kunna lita på honom*". Det är Aftonbladets första omnämnande om Danielsson som lögnare.

Den 21 februari 2006, efter förhören i Konstitutionsutskottet, skriver Carl Bildt en debattartikel i Svenska Dagbladet under rubriken "*Hur kommer Danielsson att straffas?*" I den säger han att det nu är alldeles uppenbart att Danielsson är den som ljugit, till och med "blåljugit", för Kommissionen. Hans artikel avslutas såhär:

"Jag kräver inte rättegång och fängelse för Danielsson. Så fungerar inte vårt system. Men jag kräver tydliga konsekvenser. I grunden handlar det om framtiden. Accepterar vi lögnen i dag har vi sanktionerat lögnen också i morgon. Då handlar det om ett systemskifte in i lögnens rike."

Resten av våren, i synnerhet i maj, skrivs en mängd artiklar på samma tema. Några exempel på rubriker är "*Danielssons nya lögn. Lars Danielsson påstår att han talat i telefon med Katastrofkommissionen*" (Expressen 13 maj), "*Årtiondets skandal – det är svårt att bitta någon annan förklaring till Danielssons lögn*" (Aftonbladet 29 april) och "*Lögn utan straff sänder fel signaler*" (Svenska Dagbladet 19 maj).

Efter Lars Danielssons time-out i slutet av maj sjunker antalet artiklar. Den 28 augusti publicerar Justitieombudsmannen sin utredning, där han fastslår att det visserligen inte kan fastslås att Danielsson avsiktligt ljugit för kommissionen, men att det är "*synnerligen anmärkningsvärt*" att han inte försökt styrka sin egen bild av vad som hände. Danielsson avgår efter denna kritik, men hans rykte som lögnare lever kvar. "*Vi har ändå en känsla av att vi inte får reda på sanningen*" lyder en rubrik i Expressen dagen efter avgången.

De så kallade tsunamibanden, som innehåller information om datatrafik under bland annat annandagen, hittas i oktober, och Katastrofkommissionen återinsätts för att utreda vad som finns på dem.

Den 31 januari 2007 har Aftonbladet Lars Danielsson på bild på löpsedeln, under rubriken "LÖGNARE". Texten inne i tidningen kommer av en läcka från Katastrofkommissionen och

handlar om att Lars Danielsson aldrig fick något mejl från Lennart Brittner tidigt på annandagens morgon. Detta ska ha framgått av de så kallade tsunamibanden.

Lars Danielsson är den 3 februari gäst i P1-programmet Godmorgon världen och där säger han angående detta:

"Att bli uthängd på förstasidan av en kvällstidning och bli betraktad som en lögnare är oerhört kränkande. Det är så man mår fysiskt illa. Så kränkande är det. Det är då gjort utan att det finns fog för sådana beskyllningar. Det har varit det allra, allra värsta."

Nästan två veckor efter löpsedeln skriver chefredaktör Anders Gerdin som svar på läsarreaktioner:

"(...)att utan hållbara bevis anklaga honom för att vara en lögnare var att gå ett steg för långt."

Den 14 juni 2007 kommer Katastrofkommissionens rapport *Tsunamibanden* ut. I slutsatsen finns följande formulering:

"Efter den analys som nu har genomförts framgår också att Danielsson i några anseenden har lämnat uppgifter till granskningsorganen som inte varit korrekta."

Det som åsyftas här är det faktum att Lars Danielsson loggade in på regeringskansliets interna nätverk först klockan ett på annandagen. Därför hade han inte kunnat läsa det mejl som Lennart Brittner skickade ut klockan halv sju på morgonen, som sade att det svept in en flodvåg över områden i Thailand där upp till 20 000 svenskar kunde befinna sig. Danielsson har efteråt sagt att mejlet kan ha skickats som sms till hans mobiltelefon. Det skulle inte ha kunnat upptäckas vid granskningen av tsunamibanden, eftersom de bara innehåller kopior av datatrafik från Regeringskansliets datorer.

Om telefonsamtalen mellan Dahlgren och Danielsson nämns inget mer än att man förutsätter att de inte ägt rum. Detta var inte något som stod i Katastrofkommissionens första rapport, där man istället tog upp att ord stod mot ord. Efter att Lars Danielsson sagt att han inte hade någon anledning att ifrågasätta Dahlgrens minnesbild, skrev Kommissionen ett pressmeddelande där man sade att Lars Danielssons nya ståndpunkt nu klargjorde att inga samtal ägt rum. Det håller man fast vid i *Tsunamibanden*.

Lova Jansson

Artikeltyper

I många av artiklarna där Lars Danielsson får negativ kritik får han inte yttra sig. Kritiken framförs ofta i så kallade krönikor, inte i "vanliga" nyhetsartiklar.

De fyra tidningarna i vår undersökning har journalister som i vissa fall också är krönikörer. Dessa texter är kommenterande och de har ambitionen att göra en analys över ett skeende. Ofta skrivs artiklarna under vinjetter som "Analys" eller "Krönika" för att markera att det inte rör sig om en mer traditionell nyhetsartikel. Det finns några stora skillnader mellan analysartiklar och nyhetsartiklar.

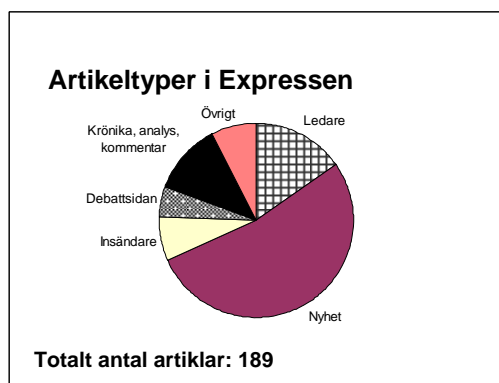
En nyhetsartikel bygger på att journalisten redogör för ett skeende, om det är en konflikt med i bilden ska båda sidor få komma till tals. Dessutom får journaliststudenter lära sig att de man intervjuar i en konfliktsituation har rätt att få med sina bästa argument i det som slutligen publiceras.

Analysartiklarna skiljer sig från nyhetsartiklar på några punkter. De har inga pratminuter och eller citat. Det gör att ingen annan än artikelförfattaren kommer till i artikeln. Det gör att det är journalistens åsikt som redovisas och att denna får stå oemotsagd.

Drygt 18 procent av de lästa artiklarna i de fyra tidningarna är så kallade krönikor men antalet skiljer sig mycket åt mellan tidningarna. Som man kan se i diagrammen sticker Aftonbladet ut, drygt 37 procent av alla artiklar i tidningen där Lars Danielsson nämns är krönikor eller analyser. Det skiljer sig från de andra tre tidningarna i undersökningen där samma siffra i snitt är 13,5 procent.

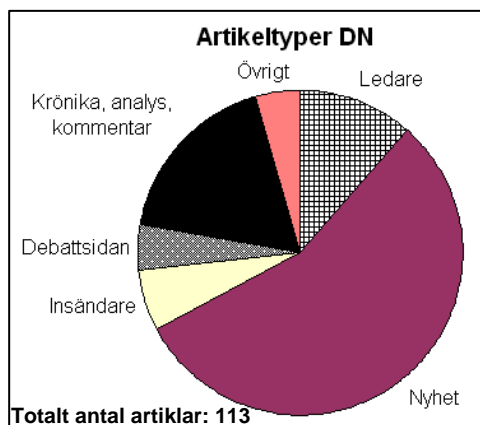
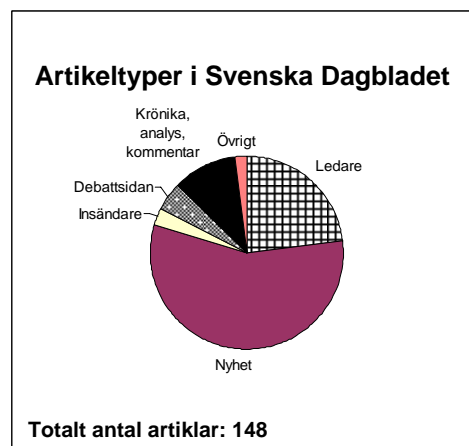
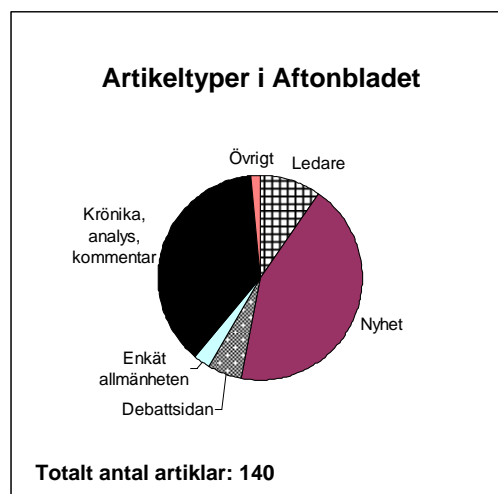
Lars Danielsson får yttra sig i 27 procent av alla granskade artiklar där han nämns i samband med regeringens hantering av flodvågskatastrofen.

Alexander Sofroniou

"Sträva efter att ge personer, som kritiseras i faktaredovisande material tillfälle att bemöta kritiken samtidigt. Sträva också efter att återge alla parter ståndpunkter. Var uppmärksam på att anmälningar av olika slag kan ha till enda syfte att skada den som blivit anmäld."

Punkt 13 i "Etiska regler för press, TV och radio"

Jämförande material

Sverige och tsunamin – Rapport av Katastrofkommissionen 2005

Katastrofkommissionen tillsattes av den dåvarande regeringen 13 januari 2005. Dess uppgift var att, som en oberoende granskare, utvärdera hur det svenska samhället hanterade flodvågskatastrofen i Asien och vad man kan lära sig av det. Kommissionen skulle särskilt titta på hur svenska staten agerat genom till exempel Regeringskansliet och berörda myndigheter. Utredningen skulle också leda till förslag på förändringar för att stärka den svenska krishanteringen i framtiden. Det fanns dock inget mandat för ansvarsutkrävande.

Utvärderingen ”*Sverige och tsunamin – granskning och förslag*” blev färdig 1 december samma år. I rapporten går man igenom händelseförloppet, både i Sverige och i Sydostasien. Man undersöker hur myndigheter och staten agerade på olika områden, och det finns också en diskussion om vem som bar ansvaret.

De brister i hanteringen som identifieras i rapporten är:

- Regeringskansliet hade inte någon plan för krishantering förklarar mycket av felet som begicks, enligt rapporten. Det har orsakat att många personer, inte bara en, gjort fel.
- Inte heller fanns någon jour- och ledningsorganisation på chefsnivå. Det blev därför mycket oklart vem som skulle ta på sig ansvaret för insatser.
- UD:s konsulära enhet var alltför underbemannad för att kunna ta emot alla samtal från anhöriga och drabbade.
- Sjukvårdsinsatserna var senfärdiga och för små. Socialdepartementet, som borde ha haft den ledande rollen, var alltför långsamma med att ta på sig den.

Enligt rapporten fördelade sig ansvaret såhär (i urval):

- Göran Persson bar ansvaret för att det inte fanns någon krishanteringsorganisation i regeringskansliet, och därmed också för att det fungerade så dåligt.
- Det var oklart hur ledningsförhållandena på UD borde ha sett ut, men kabinetssekreterare Hans Dahlgren borde ha tagit på sig ansvaret för att leda UD:s arbete, vilket han inte gjorde och som fick till följd att insatserna försenades. Han fick också kritik för att inte ha informerat Göran Persson om situationen.
- Laila Freivalds, dåvarande utrikesminister, hade inte ordnat en fungerande beredskapsorganisation på UD.
- Ylva Johansson, dåvarande sjukvårdsminister, borde ha sett till att sjukvårdsinsatserna kom igång snabbare.
- Chefen för UD:s konsulära enhet Jan Nordlander, gruppchefen Christina Palm samt expeditionschefen Per Thöresson fick kritik för att de inte omedelbart avbröt sina semestrar och infann sig på arbetet.
- Lars Danielsson nämndes inte under listan på dem som kritiseras. Rapporten sade visserligen att han och Hans Dahlgren inte kunnat enas om sina eventuella telefonkontakter under

annandagen och att detta är ”anmärkningsvärt”, men det sades inte att samtalen skulle ha varit av någon stor operativ betydelse. Tvärtom nämndes detta faktum som ett tecken på hur förvirrad stämningen var i fråga om hur krisberedskapen. Det står också att varje chef har ett ansvar för att vara närvarande.

Lars Danielsson finns nämnd på flera ställen i rapporten.

I bilagan ”*Expertrapporter*” står det att utrikesdepartementet inte informerade Lars Danielsson, utan att han fick kännedom om katastrofen genom att se på tv, och genom mejlet från Lennart Brittner. När han sedan ringde Göran Persson tidigt på morgonen konstaterade de dels att detta var något de skulle följa, dels att det var fråga om en naturkatastrof som drabbat fattiga. Därför skulle UD genomföra någon form av biståndsinsats. Vid den här tiden handlade inte medieinformationen om att flodvågen orsakat svenska turister några skador eller dödsfall.

När det stod klart att det fanns problem med auktoritetsförhållanden mellan UD och andra departement, skapade Danielsson en statssekreterargrupp. Den hade inga operativa befogenheter, utan skulle bara underlätta för samordningen.

Han var också den som satte press på SAS-ledningen så att de gick med på att sända flygplan till Thailand för att undsätta svenskarna där.

Lova Jansson

Danielsson i konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottets dubbla roller

Konstitutionsutskottet var vid tiden för flodvågskatastrofen ett av 17 riksdagsutskott. Personerna som sitter i utskotten är riksdagsledamöter och de lägger större delen av sin arbetstid där när de är på plats i riksdagshuset.

Platserna i utskotten fördelas efter respektive partis valresultat. Det råder samma majoritetsförhållande i utskotten som i riksdagen. Det har diskuterats flitigt i den svenska konstitutionella debatten. Kan partier som utgör regeringsunderlaget vara opartiska när de granskar regeringen som bygger på de egna partierna? Frågeställningen gäller också oppositionen, kan de hålla sig från att kritisera en regering de helst inte vill ha?

Grundlagen har lämnat frågan till oss väljare. Om vi är missnöjda med hur regeringen sköter sig kan vi rösta bort den i nästa val.

De partipolitiska intressena visade sig under KU-förhören när de skulle granska regeringens krishantering om flodvågen. Intressen som var som bortblåsta när utskottet presenterade resultatet av sin granskning.

Alexander Sofroniou

De får kritik av KU

Göran Persson. Borde mer aktivt ha sökt information. Ansvarig för regeringens organisering och krisorganisation. Borde ha kallat samman statsråd när han fick katastrofens omfattning klar för sig.

Laila Freivalds. Ansvarig för att informationen inom UD inte fungerade. Hon skulle ha säkerställt beredskap för en katastrof som var större än att en enskild utlandsmyndighet kunde hantera den. Borde ha skaffat sig mer information på annandagen. Ansvarig för att kommunikationen mellan UD och försvarsdepartementet inte fungerade vilket i sin tur försenade räddningsarbetet.

Leni Björklund. Hade ett övergripande ansvar för regeringskansliets beredskap. Var tillsammans med Göran Persson ansvarig för att samordningsförmågan inte hade prövats tillräckligt. Borde ha varit mer aktiv än övriga statsråd.

Ylva Johansson. Borde som ansvarig för sjukvården ha kvarstått i tjänst under hela förloppet då det saknades en självklar beslutsordning. Var ansvarig för att socialdepartementet inte tillräckligt noga bistod UD med den katastrofmedicinska insatsen.

Carin Jämtin. När omfattningen av katastrofen blev tydligare under annandagen borde hon ha kontaktat Persson och Freivalds, inte bara tjänstemän på UD. Borde ha ingripit mer angående räddningsverkets insats i Thailand.

Pär Nuder. Borde ha tagit initiativ till ett regeringsbeslut som klargjorde att det inte fanns några ekonomiska hinder för en räddningsinsats.

KU-ordföranden pressade Danielsson

Socialdemokraterna var betydligt mildare i sina frågor till Lars Danielsson än moderaterna. Det visade sig under när KU skulle förhöra Lars Danielsson om regeringens hantering av flodvågskatastrofen.

Först ut bland utfrågarna var Göran Magnusson (s), följd av utskottets ordförande Göran Lennmarker (m). Magnusson inledde med att påpeka att KU skulle göra sin granskning i efterhand när man visste mer om förloppet än vad man visste på annandagen 2004.

Sedan försökte han reda ut vad som hände på morgonen den 26 december. Frågorna gällde vad Lars Danielsson gjorde, vilka han ringde, vilken information han fick, hur han fick den, och vilken information han förde vidare till Göran Persson.

Lennmarkers frågor var betydligt hårdare och mer ifrågasättande.

– Det svenska regeringskansliet hade ju en unik tidig information, inledde han med.

Han hänvisade till den larmrapport som försvarsdepartementet skickade ut klockan 06:28 på annandagen där det stod att en sju meter hög flodvåg hade svepte in över Phuket, att många troddes vara döda och skadade och att det befann sig upp till 20 000 svenskar i området.

Danielsson stod på sig och sa att han hade fått meddelandet och att han visste att det rörde sig om en flodvåg men att han då inte förstod omfattningen av katastrofen. När meddelandet avhandlades blev Danielsson avbruten av Lennmarker flera gånger.

Danielsson återkom hela tiden att han hade redogjort för händelsen till Göran Persson efter bästa förmåga men att ingen av dem, och knappt någon annan heller, förstod att katastrofen var så omfattande.

– Det var inte heller uppfattningen hos försvarsministerns statssekreterare när jag talade med honom på förmiddagen, sa Danielsson.

Statssekreterarens uppdrag

Danielsson och Lennmarker hade olika uppfattningar om vad som var Danielssons uppgift. Lennmarker påstod att det var Danielssons uppgift att sköta statsrådsberedningens krishantering och att statsrådsberedningen är ett krisledningsorgan. Danielsson höll inte med och KU:s betänkande gav honom rätt när det kom (se särskild artikel).

Danielssons uppfattning var att alla hade varit överens om att det var UD som var det ansvariga departementet.

– Min och statsrådsberedningens roll i detta är att för det första klara ut eventuella oklarheter i ansvarsfördelningen, sa han och hänvisade till att det inte rådde någon sådan oklarhet.

Också på denna punkt skulle KU:s betänkande ge honom rätt.

– Samtidigt erkänner jag gärna, det har vi konstaterat flera gånger och Katastrofkommissionen konstaterar det, att det allmänt sett fanns tillkortakommanden under det första dygnet.

Telefonsamtalen med Dahlgren

Pratade Lars Danielsson med sin kollega kabinetssekreterare Hans Dahlgren under annandagen? Det är en fråga som har ställts 181 gånger i de fyra undersökta tidningarna. Det var en av de första frågorna som Danielsson fick under förhöret och flera ledamöter återkom till det.

Ingvar Svensson (kd): Om jag får återvända till de här icke-samtalen med Hans Dahlgren. Det intressanta är: Hur kan du till kommissionen beskriva innehållet i samtal som aldrig ägt rum?

Lars Danielsson: Jag försökte efter bästa förmåga redovisa min minnesbild. Det är vad jag har gjort.

Ingvar Svensson: Du har alltså en god minnesbild av vad som förevar under samtalen, men du kommer inte ihåg att samtalen har förevarit?

Lars Danielsson: Nu är det ledamoten som drar slutsatser. Jag sade att jag försökte att till kommissionen efter bästa förmåga, vad jag kunde erinra mig då, redovisa en minnesbild av vad som hade ägt rum.

Vem pratade han med?

Danielsson har fått kritik för oklarheter om vem eller vilka han pratade med på annandagens morgon. Han pratade med Göran Persson, det är det ingen som ifrågasätter, men frågan har gällt om och i så fall av vem som han fick informationen att UD:s konsulära enhet hanterade ärendet.

Danielsson har sagt att han pratade med kabinetssekreterare Hans Dahlgren, något som Dahlgren själv har förnekat. Danielsson uppgav i förhöret att han också pratade med fler personer på UD.

– Min främsta kontakt med UD var indirekt, det vill säga via förvaltningschefen, som ju är den person som bör hantera detta. Det är den tydliga kontakten.

Detta har i vissa media tolkats som att han medger att han inte pratade med Dahlgren och att han fick informationen från annat håll men frågan han svarade på var vilka han haft kontakt med på UD förutom Dahlgren.

Alexander Sofroniou

KU: ”Persson och Freivalds är ansvariga”

När konstitutionsutskottet släppte sitt betänkande framgick det att Lars Danielsson inte hade något ansvar för det försenade räddningsarbetet. Telefonsamtalen mellan honom och Hans Dahlgren som var en stor fråga under förhören nämndes inte alls.

KU:s betänkande om regeringens hantering av flodvågskatastrofen är en mycket noggrann genomgång av de lagar och regler som styr regeringens arbete, av regeringens och regeringskansliets handlande dagarna efter flodvågskatastrofen och av vem som hade ansvar för vad.

Sex statsråd blev ”prickade”, som är den term som många journalister har använt. KU:s egen benämning är att de fick ”kritik”.

Kontakterna mellan statsrådsberedningen och UD

Det råder oklarheter om ifall Danielsson och Dahlgren pratade med varandra, ord står mot ord och det går inte att visa vems minnesbild som är den korrekta. Danielsson upprepade i förhöret att han hade redogjort för sin minnesbild och konstaterade att Dahlgren hade en annan minnesbild. KU nämner inte telefonsamtalen i sitt betänkande och tar därmed inte ställning till om de har ägt rum eller inte. KU drar inte heller slutsatsen att samtalen hade något inflytande på räddningsarbetet.

Den försenade räddningsinsatsen

KU kritiserar regeringen för den försenade räddningsinsatsen. Den gick ut på att hjälpa skadade människor på plats i Thailand, att ta hand om döda kroppar och flyga hem dem till Sverige, och att flyga hem svenska medborgare. Räddningsverkets första plan lyfte på kvällen den 28 december, alltså nästan tre dygn efter jordbävningen i Bengaliska bukten. KU skriver om räddningsinsatsen att:

”... den föregicks av en rad, i efterhand delvis svårfattliga, kontakter såväl mellan Räddningsverket och Regeringskansliet som mellan olika enheter inom Regeringskansliet (UD respektive Försvarsdepartementet). Den styrka från Räddningsverket som slutligen avreste kvällen den 28 december skulle enligt vad som anförts i granskningen möjligen ha kunnat komma i väg uppemot halvtannat dygn tidigare om klartecken för insatsen hade givits omgående.”

Regeringens företrädare på annandagen

Göran Persson har berättat att han gjorde bedömningen att det i första hand var ett biståndsärende. Det var därför som biståndsministern Carin Jämtin skulle finnas tillgänglig för att svara på medias frågor. Anledningen var att Sverige mycket snabbt fick en begäran av FN att skicka katastrofbistånd eller humanitärt bistånd till Sri Lanka som den brittiska regeringen också var på väg att göra. KU skriver att det utifrån detta är förstäeligt att biståndsministern företrädde regeringen utåt.

UD:s roll

KU lägger en stor del av ansvaret för den försenade hjälpinsatsen på UD. KU slår fast att statsrådsberedningen inte behövde fatta något särskilt beslut för att UD och den konsulära enheten skulle dra igång sitt arbete. Enligt en förordning från 1992 slås det fast tydligt och utskottet finner inga oklarheter i det.

Däremot kritiserar utskottet utrikesminister Laila Freivalds för att hon inte hade drivit igenom förändringarna som nämns i en proposition från 2002. Där skrev regeringen att det krävdes förändringar i utrikesförvaltningens förmåga att kunna hantera stora kriser som omfattar svenska medborgare utomlands.

Bakgrunden är en lag om konsulärt bistånd från 1973, sedan dess har antalet svenskar utomlands ökat kraftigt. Så kraftigt att det är rimligt att tro att det skulle kunna uppstå en situation som en enskild ambassad eller en annan enskild utlandsmyndighet inte skulle klara av att hantera på egen hand. Flodvågskatastrofen var utan tvekan en sådan.

Alexander Sofroniou

Regeringen styr riket

Regeringsformen slår fast att regeringen styr riket. KU för ett resonemang om att innebörden av detta är något oklar, det regleras varken i regeringsformen eller i förarbetena. Det ska istället tolkas från fall till fall.

Huvudprincipen är dock att det alltid måste finnas en styrfunktion och att regeringen är ansvarig för det. I många fall är det klart vem som styr, det kan vara kommuner, landsting eller domstolar men i vissa fall är det inte lika tydligt. Då är det upp till regeringen att "ta befälet". När det gäller hanteringen av flodvågskatastrofen slår KU fast att räddningsarbetet försenades. Det rådde oklarheter inom regeringskansliet och bland myndigheterna om några saker. Socialdepartementet skulle ha hanterat sjukvårdsinsatserna bättre och finansdepartementet skulle ha säkerställt insatsernas finansiering m.m. Den enda instans som kan lastas för dessa oklarheter och brister är regeringen själv. Det är regeringschefen Göran Perssons ansvar att detta inte har skett.

Källor

Förordning (1992:247) med instruktion för utrikesrepresentationen
Proposition 2002/03:69 "En ny lag om konsulärt ekonomiskt bistånd"
Lag (1973:137) om ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m.

Alexander Sofroniou

JO och Lars Danielsson

Lars Danielsson och Hans Dahlgren lämnade motstridiga uppgifter till katastrofkommissionen om huruvida de hade kontakt eller inte under annandagen 2004. Detta låg till grund för justitieombudsmannen Nils-Olof Berggrens initiativärende kort efter publiceringen av katastrofkommissionens rapport i december 2005.

JO:s kritik kom till största delen att riktas mot Lars Danielssons bristande samarbetsvilja med katastrofkommissionen; något som media inte var sena att haka på och som knappast gynnade bilden av Lars Danielssons roll i regeringens krishantering.

I sin rapport anger JO mediernas ofördelaktiga rapportering om statssekreterarnas olika minnesbilder och flera JO-anmälningar som grund för hans initiativärende i mars 2006. Rapporten med slutsatser bygger till stor del på katastrofkommissionens anteckningar från utfrågningarna med Lars Danielsson, Hans Dahlgren och dåvarande statssekreteraren på försvarsdepartementet Jonas Hjelm samt JO:s egna intervjuer med dem. Dessutom har JO genom intervjuer med tekniskt kunniga och ansvariga undersökt inpasseringssystemet på Rosenbad.

Fakta

Justitieombudsmannen utses av Riksdagen och ska övervaka att myndigheter och tjänstemän vid offentliga myndigheter följer lagar och förordningar. JO följer upp anmälningar, men kan även ta upp egna så kallade initiativärenden. I dessa ärenden upprättar JO en promemoria som utgår från vad initiativet grundar sig på. Denna remitteras till den myndighet som berörs. Remissvar och promemoria ligger sedan till grund för JO:s beslut. Av 100-200 initiativärenden per år leder 75-80 till kritiska uttalanden. Dessa är inte juridiskt bindande

Både Hans Dahlgren och Lars Danielsson upprepar väsentligen i rapporten för JO de uppgifter de lämnade till katastrofkommissionen. Lars Danielsson hävdar att han var på Rosenbad under annandagen och att han där hade kontakt med Hans Dahlgren via mobiltelefon. Dessa samtal skulle enligt Lars Danielsson bekräfta att "den konsulära jouren arbetade och att läget var under kontroll" (ur kommissionsrapporten s 146). Hans Dahlgren menar å sin sida att dessa aldrig ägde rum och att han själv saknade en sådan information vid den aktuella tidpunkten.

JO påtalar i rapporten att "[Lars Danielsson] kunde inte se att oklarheten kring samtalen hade någon operativ betydelse för regeringens och Regeringskansliets agerande under katastrofen. Han har fortfarande den

uppfattningen". Detta är en ståndpunkt JO kritiserar. Han skriver *"jag kan inte förstå annat än att vilken information som lämnas till regeringschefen och Regeringskansliets förmåga att agera i ett inledande skede av en krissituation måste vara av stor betydelse för vilka åtgärder som denne och regeringen finner nödvändiga att vidta"*.

JO-rapporten kastar inget nytt ljus på frågan om samtalens faktiska existens. Uppgift står fortfarande mot uppgift. Vad som framkommer tydligare är att Hans Dahlgren till skillnad från Lars Danielsson bättre tillmötesgår JO i hans undersökning. Hans Dahlgren kan bland annat hänvisa till en samtalslista från Telia som styrker hans version. Tre mejl mellan honom och Lars Danielsson under katastrofkommissionens utfrågningar som JO får ta del av visar att Lars Danielsson inte tillbakavisar Hans Dahlgrens uppgifter. Lars Danielsson visar sig här dessutom osäker på sin egen minnesbild.

JO menar att det både är förvånande och *"synnerligen anmärkningsvärt"* att Lars Danielsson inte kunnat styrka sin egen minnesbild eller bemödat sig om att lämna en kommentar till varför Hans Dahlgren och hans egen minnesbild skiljer sig åt. Därigenom anser JO att Lars Danielsson förtjänar kritik för hans brist på samarbete med katastrofkommissionen och att han därigenom försvårat katastrofkommissionens arbete. Med den kritiken avslutar JO sin rapport.

Henrik Thörning

Kommissionsrapporten del II: Tsunamibanden

I en låda på statskansliet hittades mot slutet av 2006 de så kallade tsunamibanden. De omgavs snart av ryktesspridning om mörklägningsförsök och saknade band.

Det blev läge att återinkalla katastrofkommissionen. Lars Danielsson, som i kommissionsrapporten från 2005 inte nämndes beträffande ansvarsfördelningen, fick nu istället en framträdande roll i frågan om varför regeringens krishantering kom igång så sent.

Katastrofkommissionen från 2005 under Johan Hirschfeldt återuppstod efter riksdagsbeslut i februari 2007. Anledningen var *"upptäckten"* i oktober 2006 av ett antal band på regeringskansliet; band som efter teknisk undersökning visade sig innehålla säkerhetskopior på all datatrafik närmast efter flodvågskatastrofen. Detta material – som alltså inte tidigare funnits tillgängligt för kommissionen – hoppades man nu kunna ge svar på ditintills obesvarade frågor om telefonloggar, e-post, in- och utpasseringsuppgifter med mera. Kort och gott: innehöll banden information som skulle förändra kommissionens slutsatser från 2005?

Den tidigare förvaltningschefen Gunnar Holmgren hade tagit initiativet till säkerhetskopiorerna. När banden, 119 till antalet, upptäcktes spreds en uppgift till medierna att de från början hade varit över 150, vilket föranledde spekulationer om mörkläggning. Saken polisanmälades, men vid undersökning konstaterades att all information var intakt och att inget saknades. Materialet på banden innehöll en så kallad totalbackup av perioden mellan 21 december 2004 till 20 januari 2005. Med totalbackup menas att även information om interna omflyttningar av mappar och e-postmeddelanden finns lagrade. Kommissionen avgränsade undersökningsmaterialet till att gälla inblandade aktörer och information som endast gällde deras tjänsteförhållanden. Undersökningen gällde också tiden närmast efter flodvågskatastrofen. Kommissionen kompletterade även informationen från banden med undersökning av regeringskansliets inpasseringslogg, intervjuer med *"viss vaktpersonal vid Rosenbad"* och *"en teknisk undersökning av Lennart Brittners dator"*.

Resultatet av kommissionens granskningar ändrade inte bilden av den första rapporten i någon större utsträckning. Förutom i ett avseende: statsrådsberedningens, och därmed också Lars Danielssons, roll lyfts fram och kritiserar. Framförallt anser man att Danielsson varit för passiv under annandagen. Datatrafiken visar att Danielsson kopplade upp sig mot Regeringskansliets

nätverk klockan ett och kunde först då ta del av den information som fanns tillgänglig. Inget på databanden, skriver man i rapporten, styrker att Danielsson hade kontakt med Hans Dahlgren på UD. Av Danielssons datatrafik utläser man att han ägnade en del tid åt informationssökning i anknytning till en kommande tjänsteresa i Malaysia snarare än att söka efter ”sådana [bemsidor] som varit relevanta för katastrofen i Thailand”. In- och utpasseringsloggarna styrker inte Danielssons närvaro på Rosenbad under annandagen, inte heller intervju med vaktpersonal.

Rapporten sammanfattar: *”I ljuset av den information som har framkommit efter publiceringen av kommissionens föregående rapport framstår Danielssons insatser som otillräckliga. För detta måste han kritiseras. Efter den analys som nu har genomförts framgår också att Danielsson i några avseenden har lämnat uppgifter till granskningsorganen som inte varit korrekta.”*

Henrik Thörling

Forskningsrapport: ”Media klarade inte sin uppgift”

Rapporteringen om Lars Danielsson och hans ansvar gällande regeringens hantering av flodvågskatastrofen levde till vissa delar inte upp till de fyra uppgifter som kom i pressutredningen 1972 och som har blivit norm för svenska nyhetsmedier.

I 1972 års pressutredning (SOU 1975:79) beskrivs medias uppdrag som fyra funktioner:

1. Informationsfunktionen: Massmedierna bör ge den information som är nödvändig för att medborgarna skall kunna ta ställning i samhällsfrågor. Även de förtroendevalda bör genom massmedierna få löpande information om enskildas och organisationers uppfattningar i politiska frågor.
2. Kommentarfunktionen: Massmedierna bör fristående eller som språkrör för organiserade samhällsintressen kommentera skeendet i samhället.
3. Granskningsfunktionen: Massmedierna bör som allmänhetens företrädare granska den verksamhet som utövas av de inflytelserika i samhället.
4. Kommunikationsfunktionen: Massmedierna bör främja en kommunikation inom och mellan politiska, fackliga och andra ideella grupper i samhället.

De fyra uppgifterna formulerades visserligen av en statlig utredning men de är inte på något sätt ”lagstadgade” för medierna att hålla sig till. Däremot kan sägas att de genom åren blivit norm för Sveriges journalister, som funnit dem relevanta och rimliga att hålla sig till.

Kent Asp, professor på JMG vid Göteborgs universitet, skriver i boken ”Uppdraget” att de fyra uppgifterna syftar till *”att förstärka och fördjupa den svenska demokratin”* Det är utifrån dessa uppgifter som Svenska journalistförbundet *”tar sin utgångspunkt och söker sin legitimitet i”* och att de *”åberopas (...) i journalisthögskolornas studieplaner och i journalistutbildningens grundläggande läroböcker.”*

De fyra uppgifterna är alltså allmänt vedertagna i journalistkåren. Frågan är då hur rapporteringen om Lars Danielsson i Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet har levt upp till dessa.

Lars Danielsson ljuger och ändrar sig

Vi har hittat 127 artiklar i de fyra tidningarna som tar upp att Lars Danielsson påstås ha ljugit. Ibland sägs det att han har ljugit om telefonsamtalen till Hans Dahlgren (se särskild artikel) och i andra fall sägs det att han har ljugit för konstitutionsutskottet och Katastrofkommissionen.

Vi har läst de utredningar tidningarna hänvisar till och också de citat där Lars Danielsson anses ljuga och jämfört med vad tidningarna skriver att han har sagt.

Den 31 januari 2007 hade Aftonbladet en bild på Lars Danielsson på sin förstasida med texten "Lögnare" under bilden. Artikeln inne i tidningen handlar om att Lars Danielsson ska ha ljugit för Katastrofkommissionen om att han läst Lennart Brittners mejl tidigt på morgonen den 26 december.

När rapporten "*Tsunamibanden*" senare kommer ut säger den att Lars Danielsson inte loggade in på Regeringskansliets nätverk förrän vid ettiden på eftermiddagen. Lars Danielsson själv säger att han fick liknande mejl varje morgon och att de ibland skickades som sms, något som inte ska ha syns på tsunamibanden eftersom de bara innehöll uppgifter om datatrafiken från Regeringskansliet. Det går inte att bevisa att Danielsson läste mejlet på morgonen, men inte heller motsatsen. Därför är det felaktigt att benämna honom som lögnare.

En tes som de fyra tidningarna driver är att Lars Danielsson först ska ha sagt att Hans Dahlgren informerade honom om att den konsulära enheten hade läget under kontroll på annandagen men att han senare ändrade sig. Istället skulle kontakterna med UD ha skett genom regeringskansliets förvaltningschef Gunnar Holmgren. Han påstås ha sagt detta i KU:s förhör den 9 februari och Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter, Aftonbladet och Expressen skriver om det.

Under KU-förhöret sa Lars Danielsson:

"Min främsta kontakt med UD var indirekt, det vill säga via förvaltningschefen, som ju är den person som bör hantera detta. Det är den tydliga kontakten."

Om man bara ser till citatet kan man mycket väl tolka det som att han ändrar sig. Först pratade han med Hans Dahlgren men nu har han istället haft en indirekt kontakt med UD via förvaltningschefen Gunnar Holmgren. Låt oss se vilken fråga Lars Danielsson svarade på. Det var Göran Magnusson (s) som ställde den:

"Hade du kontakter med annan personal på Utrikesdepartementet än den som har angetts i Katastrofkommissionens material?"

Frågan ställdes efter att Lars Danielsson konstaterade att han och Hans Dahlgren hade olika minnesbilder om ifall de hade pratat med varandra under annandagen. Frågan gällde alltså inte vem Lars Danielsson hade haft kontakt med på UD, den gällde om han hade haft kontakt med någon mer än Hans Dahlgren.

Därmed kan man inte dra slutsatsen att Lars Danielsson ändrade sig om vilka han hade haft kontakt med på UD.

De fyra tidningarnas omfattande rapportering om Lars Danielssons kontakter med UD på annandagen levde inte upp till mediernas informationsfunktion. Medborgarna fick inte den information som var nödvändig för att kunna ta ställning i samhällsfrågor. I det här fallet gällde samhällsfrågan vad regeringskansliets högste tjänsteman hade sagt och inte sagt i ett offentligt förhör.

Telefonsamtalen med Hans Dahlgren

Lars Danielsson säger att han pratade med kabinetssekreterare Hans Dahlgren på annandagen och att denne då informerade honom om att den konsulära enheten hanterade frågan. Hans Dahlgren hävdar att samtalen aldrig har ägt rum och han säger sig ha stöd för detta i de telefonlistor över inkommande samtal till sin mobiltelefon som han har fått av Telia.

Hans Dahlgren uppger själv att han fick hjälp av en vän på Telia för att få listorna men att han inte fick ta med sig dem därifrån. Han var istället tvungen att gå dit och skriva av den för hand.

KU nämner inte telefonsamtalen i sitt betänkande och fäster därmed ingen vikt vid dem när det gäller de räddningsinsatser som genomfördes. Katastrofkommissionens första rapport konstaterar att ord står mot ord men slår inte fast att den ena eller andra har ljutit eller har fel.

De fyra tidningarna har däremot varit mycket säkra på sin sak. 181 gånger har de tagit upp att Lars Danielsson påstår att han har ringt till Hans Dahlgren men att samtalen aldrig har ägt rum. De har många gånger hänvisat till Hans Dahlgrens lista från Telia.

Låt oss då analysera denna lista. Det finns två parter i målet, Lars Danielsson och Hans Dahlgren. Den ena av dessa, Hans Dahlgren, har lagt fram ett bevis som styrker hans version.

Det är ett bevis som han själv har producerat, han gick till Telia och skrev av listan han fick se där. Ingen journalist kan få ut denna lista av Telia för att på så sätt verifiera Hans Dahlgrens bevis, det kan bara polisen göra. Kombinationen av att Hans Dahlgren själv har tillverkat beviset och att det inte går att kontrollera gör beviset mycket svagt.

Hans Dahlgren fick kritik för att han inte informerade sin chef Laila Freivalds om katastrofen, det visade sig om inte annat av att hon valde att gå på teater senare samma kväll. Han hade också ett intresse av att förbättra bilden av sig själv i och med att han hade fått kritik.

Hans Dahlgren har inte ett mindre intresse än vad Lars Danielsson har att etablera sin version som den sanna. Ändå har de fyra tidningarna valt att tro på Hans Dahlgrens version. De har upprepade gånger rapporterat om Lars Danielssons dåliga minne eller om att han ljuter om telefonsamtalen.

Det finns därmed ingenting som visar att vare sig Lars Danielssons eller Hans Dahlgrens stämmer. Ord står mot ord precis som Katastrofkommissionen konstaterade i sin första rapport.

Den 14 december skickade Katastrofkommissionen ut ett pressmeddelande. Där skrev de:

*"Lars Danielsson har nu sagt att han inte ifrågasätter Hans Dahlgrens minnesbild.
Det synes som om uppgift inte längre står mot uppgift i saken."*

Lars Danielsson har vid flera tillfällen, både i KU-förhören och i sin bok *"I skuggan av makten"*, använt formuleringen att han inte ifrågasätter Hans Dahlgrens minnesbild. Det betyder inte att han säger att Hans Dahlgren har rätt. Det betyder att han konstaterar att han har en minnesbild och att Hans Dahlgren har en annan och att han inte har något bevis för att han minns rätt och att Hans Dahlgren minns fel. Därmed kan han inte ifrågasätta Hans Dahlgrens minne.

Uttalandet att Lars Danielsson inte har någon anledning att ifrågasätta Hans Dahlgrens minnesbild måste ses i ljuset av det som Lars Danielsson tidigare har sagt om telefonsamtalen dem emellan. Då har han vid upprepade tillfällen sagt att han har redogjort för sin minnesbild efter bästa förmåga och att han konstaterar att han och Hans Dahlgren minns olika. Tolkningen att detta skulle betyda att Lars Danielsson "ger upp" sin version till förmån för Hans Dahlgrens bygger på att man rycker ett citat ur sitt sammanhang.

Justitieombudsmannen tar också upp telefonsamtalen i sin rapport. Han skriver att:

"Det är mot den bakgrunden, liksom med hänsyn till den intensiva debatt som tämligen omgående startade om såväl regeringsledamöters som andra personers agerande under katastrofens första dygn, förvånande att L.D. under utfrågningen inför

kommissionen nöjde sig med att redovisa sin 'minnesbild' av samtal med kabinetssekreteraren under annandagen och avstod från att förbereda sig på ett sådant sätt att han kunnat verifiera de uppgifter han lämnade."

De fyra tidningarna rapporterade om detta. JO:s resonemang är märkligt, hur ska Lars Danielsson bära sig åt för att bevisa vad han minns? Antingen minns man något, och man kan minnas fel, eller så minns man inte något. Resonemanget bär drag av "kan du bevisa att du inte slår din fru?".

De fyra tidningarna borde ha varit mer kritiska mot JO:s resonemang och ställt sig liknande frågor inför sina publiceringar. De har alltid ett ansvar för allt de publicerar.

Däremot är det klumpigt gjort av Lars Danielsson att inte göra som Hans Dahlgren, det vill säga gå till operatören för att kontrollera sina samtalslistor. Det kan ifrågasättas varför han inte gjorde det och det är helt klart en försvårande omständighet för honom, men det är inte ett bevis för att han har ljugit eller för att samtalen aldrig har ägt rum.

Den omfattande rapportering som de fyra tidningarna gjorde om Lars Danielssons telefonsamtal med Hans Dahlgren på annandagen levde inte upp till mediernas informationsfunktion. Medborgarna fick inte den information som var nödvändig för att kunna ta ställning i samhällsfrågor. I det här fallet gällde samhällsfrågan vem regeringskansliets högste tjänsteman hade pratat med på annandagen och om att han ljög om detta.

På samma sätt har de fyra tidningarna inte levt upp till mediernas granskningsfunktion. De använde inte den källkritik mot Hans Dahlgrens egenproducerade bevis som krävs för att slå fast att beviset gav en korrekt bild av vad som hade skett. De fyra tidningarna ifrågasatte inte heller Katastrofkommissionens pressmeddelande, medierna borde ha varit mer källkritiska och sätta ihop uttalande om minnesbilden med alla andra citat från Lars Danielsson om telefonsamtalen. Citat som har varit mycket konsekventa.

Det fick följden att en person, Lars Danielsson, målades ut som en lögnare alternativt en människa med dåligt minne.

Var Lars Danielsson på jobbet på annandagen?

Lars Danielsson har vid upprepade tillfällen hävdade att han var på sin arbetsplats på Rosenbad på annandagen. Han har sagt att han inte åkte dit med anledning av flodvågskatastrofen, han åkte dit som han brukade göra på helgerna för att arbeta.

Hans egen utsaga om att han var på jobbet på annandagen har ifrågasatts. De fyra tidningarna har skrivit 135 artiklar om detta. De har hänvisat till att det inte finns några inpasseringslistor och till vakterna i Rosenbands expedition.

Lars Danielsson har sagt att vakterna på Rosenbad känner igen honom och att de släpper in honom utan att han behöver dra sitt inpasseringskort i kortläsaren som låser upp dörren. Han skriver i sin bok att det var så Göran Persson blev insläppt när han kom till Rosenbad.

Det är en högst rimlig förklaring. Lars Danielsson hade vid tidpunkten för flodvågskatastrofen arbetat på Rosenbad i nästan nio år, därmed kan man anta att vaktpersonalen på Rosenbad vet vem han är och att de släpper in honom.

Den 9 maj 2007 hade Aftonbladet en artikel med rubriken "Väktarna minns inte om de släppte in Danielsson". I artikeln hänvisas de till fyra väktare, tre säger att de inte minns om Lars Danielsson var där medan den fjärde minns Lars Danielsson var där och frågade efter dagstidningar men att han inte kommer ihåg om han släppte in Lars Danielsson.

Aftonbladet hade alltså ett vittne som sa att Lars Danielsson var på Rosenbad på annandagen och att han frågade efter en dagstidning men att samma vakt inte kommer ihåg om han släppte in honom. Det är inte rimligt att tro att Lars Danielsson åkte till Rosenbad, frågade efter tidningar och sedan åkte hem.

Det är inte heller orimligt att en vakt som släpper in många människor genom dörrarna på Rosenbad varje dag kan ha glömt vilka han släppte in en särskild dag för nästan två och ett halvt sedan.

Ändå handlade 15 procent av artiklarna i de fyra tidningarna om Lars Danielsson och flodvågskatastrofen om just detta. I många fall slogs det fast som en sanning att han inte var på jobbet.

Det finns svag grund för det påståendet. På den ena sidan har vi Lars Danielsson själv och en av vakterna. På den andra sidan har vi tre vakter som inte kommer ihåg och inpasseringslistor där Lars Danielsson inte finns med men som han har gett en rimlig förklaring till. Det faktum att tre vakter inte kommer ihåg betyder inte att de har intygat att Lars Danielsson inte var där. Det är inte rimligt att ta dessa tre vakters vittnesmål som en sanning och helt avfärda den fjärde vakten.

Lars Danielsson kan inte ge ett vattentätt bevis på att han faktiskt var på jobbet på annandagen. Dock kan det aldrig vara den anklagades uppgift att bevisa att han är oskyldig, det vilar på den som hävdar att han inte var på jobbet att bevisa att han inte var där. Det har de inte lyckats göra.

De fyra tidningarnas omfattande rapportering om Lars Danielssons närvaro på jobbet på annandagen levde inte upp till mediernas informationsfunktion. Medborgarna fick inte den information som var nödvändig för att kunna ta ställning i samhällsfrågor. I det här fallet gällde samhällsfrågan om regeringskansliets högste tjänsteman var på jobbet på annandagen och om att han ljög om detta.

På samma sätt har de fyra tidningarna inte levt upp till mediernas granskningsfunktion. De hade några vittnesmål som talade för att Lars Danielsson var på jobbet och ett, att han inte fanns på inpasseringslistorna, som talade emot. De fyra tidningarna borde ha granskat dessa och gjort en bedömning av rimligheten i Lars Danielssons förklaring att han blev insläppt av vakterna. Det gjorde de inte.

Det fick konsekvensen att en person, Lars Danielsson, målades ut som en lögnare.

Naturligtvis ska medierna granska personer på maktpositioner, och det har de också gjort i fallet Lars Danielsson. Han var, som statssekreterare hos Göran Persson, i en hög maktposition. Däremot kan man kräva att granskningen bygger på källkontrollerad fakta. Men som visats ovan har flera av de uppgifter som kommit fram genom granskningen varit felaktiga eller så har faktauppgifterna kommit av att man har brutit ut saker ur sitt sammanhang.

Alexander Sofroniou

Krönika

Det var något som inte stämde

Jag har varit aktiv i socialdemokraterna sedan 1988. Under den tiden har jag haft kommunala förtroendeuppdrag, både i majoritet och i opposition och jag har träffat hundratals politiker. Min bild av dem är att de i grunden är mycket hederliga och kompetenta människor med en osjälvisk inställning till sitt uppdrag.

De drivs av att de vill göra saker och ting bättre. De har inga onda uppsåt, de vill inte djävlans med folk och de är mycket noggranna med att hålla isär privata och offentliga utgifter. Detta gäller oavsett vilket parti de representerar.

Jag har träffat Lars Danielsson två gånger. Den första gången var hösten 2002 i en debatt där han och jag satt i panelen för att diskutera framtidens EU.

Den andra gången var på våren 2008. Lars Danielsson var anställd på UD men han hade inga arbetsuppgifter så han åkte runt i Sverige och pratade om sin då nyläppta bok ”I skuggan av makten”, om svensk utrikespolitik och om Sveriges arbete i EU som han till stora delar låg bakom.

Vi pratade en stund efteråt och jag kände att det var något som inte stämde. Lars Danielsson var trevlig, men han är ju diplomat så det ligger väl i hans natur, och han visade prov på makalösa kunskaper om det han hade arbetat med sedan Göran Persson blev statsminister 1996. Han gav ett så där kompetent och ärligt intryck som så gott som alla andra politiker jag har träffat genom åren har gjort. Ok, jag ska erkänna att jag gav ett mer kompetent intryck än dem, killen har förhandlat fram ett par EU-fördrag och han har skakat hand med Jiang Zemin, Kofi Annan och Kim Jong Il och det är det ju inte så många som har gjort.

Efteråt tänkte jag på alla genomärliga politiker som lägger en stor del på sin fritid för att den svenska demokratin ska fungera. Jag tänkte att om de är så ärliga så borde Lars Danielsson också vara det. De är ju i grunden av samma skrot och korn.

Man måste se saken i sitt sammanhang. Efter flodvågskatastrofen på annandagen 2004 blev Lars Danielsson anklagad för att ljuga om vad han gjorde den där dagen, det skrevs att ändrade sig fram och tillbaka om sina telefonsamtal med kabinetssekreterare Hans Dahlgren och hans resor och representation ifrågasattes och misstänkliggjordes. Aftonbladet gick till och med så långt att de intervjuade en hypnotisör som sa att han kunde hjälpa Lars Danielsson att minnas.

Om man skulle gå på mediebilden skulle man lätt kunna tro att han var en ljugande och fifflande skitstövel. Nästan som Mahatma Ghandi eller Moder Teresa fast tvärtom. Ondskan på jorden liksom. Känslan i magen sa att det inte kunde stämma. Inte anade jag då hur rätt min mage hade.

Alexander Sofroniou

Sammanfattning

Hur ser mediernas bild av Lars Danielsson ut som aktör i regeringens krishantering efter flodvågskatastrofen?

Bilden av Lars Danielsson är övervägande negativ. Han påstås bland annat ljuga, lida av dåligt minne, smita från sitt ansvar och agera målvakt åt Göran Persson. Han missgynnas direkt i närmare två tredjedelar av artiklarna. I slutet av den granskade tidsperioden svänger bilden och han blir istället framställd som ett offer och som mobbad på jobbet.

Hur ser kritiken ut och hur ofta förekommer den?

De vanligaste kritikpunkterna är, i tur och ordning: oklarheter kring telefonsamtalen med Hans Dahlgren, ifrågasättanden om Danielsson alls var på jobbet på annandagen, samt anklagelser om lögn. Ser man på kritiken över tid är den som mest frekvent i december 2005 när Katastrofkommissionens rapport släpps, i februari 2006 när Danielsson förhöras i konstitutionsutskottet, samt i maj 2006 strax innan Danielsson tar sin time-out.

Är kritiken, med beaktande av den information som då fanns tillgänglig, saklig?

Vissa kritikpunkter kan sägas ha missförståtts och överdrivits. Till exempel tolkas yttranden där Danielsson tvekar som att han helt ändrar ståndpunkt. Det är underligt att kritiken mot Danielsson är så kraftig efter publiceringen av rapporten *Sverige och tsunamin*, eftersom han inte beskrivs som ansvarig i den. Inte heller konstitutionsutskottets betänkande innehåller kritik mot Danielsson. I justitieombudsmannens rapport förekommer kritik om att Danielsson försvårat utredningarna för både JO och Katastrofkommissionen. Denna har också tagits upp i medierna. Kritiken som Danielsson får i rapporten *Tsunamibanden* har omskrivits redan innan publiceringen av rapporten.

Faller mediernas rapportering om Lars Danielsson inom ramen för ”medias fyra uppdrag”?

Vi har funnit att media inte uppfyllt två av uppdragen.

Att ge information till medborgarna så att de kan ta ställning i samhällsfrågor. Informationen i fallet Lars Danielsson har i flera fall varit direkt falsk och vilseledande, till exempel när han kallas lögnare. Hans uttalanden har också övertolkats och tagits ur sitt sammanhang. När han till exempel i KU svarar att ”*min främsta kontakt med UD var indirekt, det vill säga via förvaltningschefen*” som svar på frågan vilka andra kontakter än Dahlgren han tog med UD, tolkas detta helt utan att hänsyn tagits till den faktiska frågan som ställts. Dock har det också tagits upp berättigad kritik mot Danielsson. Han försvårade utredningen för Katastrofkommissionen och JO, och han var alltför passiv på annandagen och insåg inte allvaret i situationen. Inte heller nu, hösten 2008, vet vi med säkerhet alla detaljer om Danielssons annandag, var han befann sig och vem han ringde. Vår främsta invändning är att trots att informationen är omfattande och inbjuder till många tolkningar, så väljer medierna en enda utgångspunkt, att Danielsson är skyldig till alla anklagelser.

Att granska de inflytelserika i samhället. En granskning av en inflytelserik person har ägt rum, men källkritiken har varit undermålig. Uttalanden har inte faktakontrollerats och följdfrågor har inte ställts. Granskningen har i vissa fall inte gjorts i ett granskande syfte, utan som ett led i den negativa rapporteringen kring Danielssons person. Naturligtvis bör Danielsson, som en offentlig person med maktställning, tåla även en hård granskning, men man måste kunna ställa krav på att faktauppgifterna ska vara korrekta.

Arbetsrapport

Lars Danielsson och
flodvågskatastrofen

Lova Jansson

Alexander Sofroniou

Henrik Thörling

Metod

Vi har i första hand gjort en kvantitativ innehållsanalys av de 589 artiklar i fyra av landets största, rikstäckande dagstidningar som handlar om Lars Danielsson i samband med regeringens hantering av flodvågskatastrofen.

Vi har valt denna metod eftersom vi varit ute efter att få en heltäckande bild av hur Lars Danielsson togs upp i medierna efter flodvågskatastrofen 2004. Undersökningen är även i någon mening kvalitativ såtillvida att vi jämför innehållet i artiklarna med innehållet i de utredningar artiklarna till stor del bygger på.

Hur vi hittade artiklar, kodade dem och vad vi läste

Vi hittade våra artiklar i Mediearkivet.se och Presstext.se. Vi skrev där "Lars Danielsson" i sökfältet och begränsade våra sökningar till tiden efter den 26 december 2004. Det var det datumet då flodvågen rullade in över kusterna i länderna runt Sydostasien och längs Afrikas östkust. Vi har alltså inte läst papperstidningar eller rullat mikrofilm. "Vinsten" hade varit en tydligare överblick över våra tidningars nyhetsprioritering, det vill säga om nyheten till exempel presenterades på förstasidan, gavs "puffar" och om den illustrerades med bilder (och i så fall i vilken storlek). Medan en sådan information hade varit intressant, tyckte vi ändå inte att det motiverade det extra arbete det hade inneburit. Vårt huvudsyfte är att bestämma karaktären på innehållet i artiklarna, inte dess form.

Vi delade upp arbetet mellan oss i gruppen, var och en kodade varsin tidning. Den som först blev klar fick börja med den fjärde tidningen som därefter delades upp allteftersom de övriga i gruppen blev klara. Mycket tid gick åt till detta arbete och att diskutera fram gemensamma riktlinjer och arbetssätt. I efterhand kan vi tycka att vi kanske tog med fler variabler än vi behövde. Detta gällde till exempel "referenser till andra medier", det vill säga om tidningen hänvisade till sig själva eller andra medier, och vilken sida i tidningen artikeln publicerades som vi inte har använt i vår uppsats.

Alla artiklar har kodats i statistikprogrammet SPSS. I protokollet för varje granskad tidning har vi använt rubriken som vi har fått fram i respektive sökmotor eller den första meningen i artikeln när rubriken varit konstig.

Utöver läsning och kodningen av artiklar har vi även satt oss in i de mest relevanta utredningarna i sammanhanget, det vill säga de två kommissionsrapporterna som publicerades 2005 och 2007, KU-förhören med Lars Danielsson och JO:s rapport.

Hur vi skrev artiklarna

Uppdelningen av arbetet mellan oss skedde enligt slump och lustprincipen.

Vi tyckte att det var viktigt att lägga ner tid på att klargöra begrepp, teckna bakgrund och förklara sådant som underlättar förståelsen av de händelser och den information som låg till grund för medias rapportering kring Lars Danielsson efter katastrofen.

Vi tyckte att pressutredningen från 1972 kunde ge oss en fungerande, legitim måttstock över hur medierna skötte rapporteringen kring Lars Danielsson, vilket passade vårt syfte. De statistiska resultaten av vårt kodningsarbete, tillsammans med våra läsningar av utredningarna, både de statliga och pressutredningen från 1972, ligger till grund för redovisningen av vår analys.

Hur vi läste artiklarna

Gynnas eller missgynnas

I arbetsrapporten "Rättvisa nyhetsmedier – partiskheten under 2006 års medievalsvalrörelse" av Kent Asp definierar denne sin användning av begreppsparet "gynnas" och "missgynnas" i sitt arbete på följande sätt: ett medieinnehåll, menar Asp, kan sägas vara partiskt när en aktör, till exempel en person, gynnas eller missgynnas. Detta ska dock inte kopplas samman med några normativa överväganden, det vill säga huruvida något i medieinnehållet har en skälig eller oskälig grund. Partisk och opartisk har alltså inget att göra med rättvis och orättvis.

Vi har på samma sätt valt att tolka våra tidningsartiklar – som på ett eller annat sätt berör Lars Danielssons roll under krishanteringens efter flodvågskatastrofen - utifrån begreppsparen "gynnas" och "missgynnas". Vi har valt att uppfatta artiklar som "gynnande" när det journalistiska innehållet på något sätt, och oavsett grad, kan sägas försvara Lars Danielsson. Texten kan till exempel innehålla kritik mot dem som kritiserar honom eller en allmänt förlåtande hållning till Lars Danielssons roll i krishanteringens.

Det gynnande innehållet behöver inte stå för skribentens egna åsikter i frågan, varför en till synes "neutral" nyhetsartikel kan vara gynnande om den i huvudsak tar upp sådant som kan uppfattas som ett försvar för Lars Danielsson.

"Missgynnande" är de artiklar där textens innehåll negativt kritiserar, eller tar upp negativ kritik, mot Lars Danielssons roll i krishanteringens. När det går att utläsa både försvar och negativ kritik i en artikel tolkar vi den som både gynnande och missgynnande (det vill säga, en opartisk text).

I de fall Lars Danielsson förekommit, men där varken försvar eller negativ kritik förekommit har vi angett detta som "neutralt". Termen "neutral" är förvisso vansklig, men betyder i sammanhanget inget annat än en frånvaro av gynnande och/eller missgynnande ingredienser. När varken negativ kritik, försvar eller "neutral" ton återfunnits i texterna har vi med avseende på gynnande eller missgynnande definierat dessa som "ej urskilningsbart".

Journalistens förhållningssätt

Med "journalistens förhållningssätt" menar vi hur journalisten skriver om Lars Danielsson: är den företrädesvis rapporterande, det vill säga beskrivande, eller är den tolkande? Generellt är de flesta "vanliga" nyhetstexter beskrivande, medan artikeltyper som till exempel ledare, krönikor och insändare är av en mer tolkande art. I de fall där vi sett en lika stor del av båda förhållningssätten har vi angett dessa artiklar som tolkande och beskrivande. I de få fall där texten inte kunnats fastställas som varken tolkande eller beskrivande är vi angett journalistens förhållningssätt som "annat".

Kritikpunkter, positiv och negativ

Den mesta kritiken som riktats mot Lars Danielsson är negativ. I kodningen hade vi en lång lista på olika kritikpunkter som var vanligt förekommande. Så snart någon av dem nämns i texten kodas de – det behöver alltså inte bara röra sig om "regelrätt kritik" utan även om omnämnanden. De som kräver en lite närmare förklaring följer:

"Anklagad för att ljuga" – där ordet lögn sätts i samband med Lars Danielssons agerande

"Förhållandet med Eduards" – skvaller om en påstådd affär med en kollega

”Skydda Göran Persson” – att kritiken för det sena agerandet vid flodvågskatastrofen riktas mot Danielsson upplevs som en medveten strategi för att skydda Göran Persson

”Var han på jobbet?” – alla ifrågasättanden om att Danielsson fysiskt befann sig på sin arbetsplats på annandagen

”Läste han mejl?” – alla ifrågasättanden om Danielsson fick del av ett varnande mejl som Lennart Brittner sände ut på morgonen

”Att Lars Danielsson ändrar sig” – då det nämns att Lars Danielsson ändrar sin historia eller har flera versioner av den

”Telefonsamtalen med Hans Dahlgren” – alla omnämningen om kontakten mellan Dahlgren och Danielsson under annandagen

”Telefonsamtalen med Göran Persson” – alla omnämningen om kontakten mellan Persson och Danielsson under annandagen

”Annan kritik” – all annan negativ kritik, till exempel om lön

”Positiv kritik” – där Danielsson får beröm för sitt agerande, kunnande etc.

Aktörer

En aktör är en namngiven person i artikeln. Som aktörer räknas inte bara enskilda individer utan även till exempel ”Konstitutionsutskottet”, ”Oppositionen” och ”Statsrådsberedningen”. Vi har valt att koda alla som uttalar sig i egenskap av privatperson, och inte som politiker, expert eller liknande, som ”Allmänhet”.

Medverkan

En aktör kan medverka i texten på olika sätt. Kategorin finns till för att vi skulle kunna se hur Lars Danielsson fått uttala sig i respektive tidning. Alternativen är:

”Direkt citat” – där aktören uttalar sig till tidningen och står med pratminut

”Indirekt citat” – aktören citeras men inte med pratminut, källhänvisning saknas

”Både och” – en mix av de båda ovanstående

”Refererad från andra medier” – pratminut eller indirekt citat med källhänvisning

”Avböjde att svara” – när aktören var oanträffbar eller inte ville kommentera

”Omtalas men citeras ej” – aktören figurerar i texten utan att citeras på något sätt

”Annat” – när inget annat passade in

Krav på avgång

Den här kategorin visar vilka aktörer som uttryckt ett krav på att Lars Danielsson borde avgå. (Det blir givetvis en inaktuell kategori efter 30 augusti 2006, då Danielsson meddelar sin avgång.) När aktören är en tidning, har åsikten uttryckts på ledarplats eller av en stadig kolumnist/krönikör.

Problem under arbetet

Att använda oss av offentliga rapporter att jämföra medicinnehållet med, lät först som en god idé. Saklig, opartisk information från oberoende källor. Det fanns dock ett problem med det – det fanns brister i vissa av dem. JO:s granskning byggde till exempel på några få intervjuer, ett platsbesök samt kopior av några mejl. Vi har helt enkelt fått hålla oss kritiska även till de statliga utredningarna, och i vissa fall påtala bristerna i dem. Dock är detta inte en politisk uppsats och vår uppgift är inte att ta reda på ”hur det verkligen var” under annandagen, så vi har inte fördjupat oss alltför mycket i det.

Vårt kodschema var omfattande och kodningen tog lång tid. Det ledde till att vi fick stryka etermedierna ur undersökningen. Efterhand fick vi också revidera kodschemat när vi märkte att någon kategori fattades.

Vi kodade nästan 600 artiklar. Lägg till komplexiteten i vårt ämne, och det blev ett väldigt tidskrävande arbete att skriva. Till följd av detta fick redigeringen stryka på foten för innehållet.

Källförteckning

Böcker och forskarrapporter

Andersson Odén, Ghersetti Marina, Wallin Ulf *"Tsunamins genomslag"* (Västerås 2005)

Asp Kent m.fl. *"Uppdraget"* (Falun 1992)

Asp Kent *"Rättvisa nyhetsmedier – Partiskheten under 2006 års medievalsval"* (Göteborg 2006)

Danielsson Lars *"I skuggan av makten"* (Pössneck Tyskland 2008)

Holmberg Erik, Stjernquist Nils: *"Vår författning"* (Solna 2003), Reviderad av Magnus Isberg och Göran Regner

"Regeringsformen, Sveriges Rikes Lag 2006" (NordBook AS Norge 2006)

Runsjö Fredrik, Nilsson Karl Ola *"Mediedrev – Så överlever du"* (Tallinn 2005)

Spelregler för press, TV och radio

Intervjuer

Kvarnström Håkan, tekniker på Telia intervjuad på telefon

Turvall Jan, lektor på statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet, mejlintervju

Offentliga utredningar och offentligt material

Konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU8

Katastrofkommissionens rapport SOU 2005:104

Katastrofkommissionens pressmeddelande den 14 december 2005:

http://www.katastrofkommissionen.se/images/stories/pressmedd/pressmedd_051214.pdf

Proposition 2002/03:69 *"En ny lag om konsulärt ekonomiskt bistånd"*

Riksdagsbetänkande 2001/02: FöU2 s. 71

Hemsidor

Dagens Nyheter *"Stor integritet krävs av förste statssekreteraren"*

<http://www.dn.se/DNet/isp/polopoly.jsp?d=1042&a=712206>

Flygvaruhuset www.flygvaruhuset.se

Riksdagen www.riksdagen.se

Sveriges Radio *"Telia bekräftar Dahlgrens samtalslistor"*

<http://www.sr.se/ekot/artikel.asp?artikel=783747>

Valmyndigheten www.val.se

Protokoll över kodade artiklar i SPSS från Aftonbladet

1. 2 januari 2005: "Världsnymhet Sverigenymhet: Detta gör regeringen: Saknade"
2. 4 januari 2005: "Offrens hem plundrades - Tjuvar slog till mot saknade svenskarna"
3. 14 januari 2005: "Han firade jul med sin Anita"
4. 31 januari 2005: "I ministerns skugga - Statssekreterarna - syns minst men vet mest i politiken"
5. 8 juli 2005: "De har lärt sig läxan - Freivalds avbröt sin semester direkt"
6. 30 november 2005: "Kris-Kenneth ska väcka Laila"
7. 2 december 2005: "Göran Persson tar på sig ansvaret - men sitter kvar"
8. 4 december 2005: "Staten är inte Göran Persson - Reinfeldt hånar svensk demokrati"
9. 10 december 2005: "Göran Perssons man gör 180-sväng"
10. 13 december 2005: "Danielsson mörkar"
11. 13 december 2005: "Han offras för sin lögn - Göran Persson: Jag måste kunna lita på honom"
12. 13 december 2005: "Persson vill rädda ministrar"
13. 14 december 2005: "Persson, är detta en ny "Sydafrikaaffär"?"
14. 15 december 2005: "Har någon dabbat sig?"
15. 18 december 2005: "Bloggen förnyad - Du behöver ingen dator. Läs DOKTOR GORMANDERS blogg direkt i tidningen"
16. 18 december 2005: "Lars Danielsson"
17. 20 december 2005: "Därför tror jag att han ljög och ljuger"
18. 24 december 2005: "Tarvligast att lägga sin skuld på annan"
19. 20 januari 2006: "UD:s Hans Dahlgren fick inga - samtalslistor av Telia"
20. 28 februari 2006: "Lyssnar ni på förhören i"
21. 10 februari 2006: "Syndabocken - Hans miss kan rädda Freivalds"
22. 10 februari 2006: "Förbluffande minneslucka"
23. 14 februari 2006: "Sanningen - inte viktigast - Maktspellet i KU avgör regeringens framtid"
24. 14 februari 2006: "Låt de utfrågade försöka förklara"
25. 17 februari 2006: "Fel, fel, fel"

26. 17 februari 2006: "Så klarade dom förhören"
27. 17 februari 2006: "Frågorna som inte fick svar"
28. 17 februari 2006: "På lyxkrog med hemliga gäster - Danielsson berättar inte vem som får champagne för skattepengarna"
29. 18 februari 2006: "Notor där Lars Danielsson"
30. 18 februari 2006: "Persson var "hemlig gäst" - Lars Danielsson lät skattebetalarna pröjsa för lyxmatten"
31. 10 mars 2006: "I Sverige i verkligheten"
32. 10 mars 2006: "Vandrande vålnaden (s) - JO försöker fånga Lars Danielsson"
33. 28 mars 2006: "Han bor kvar - mot reglerna - Lars Danielsson borde flyttat från sin lyxlägenhet för fyra år sedan"
34. 29 mars 2006: "Till sist blir det helt naturligt att köra i gräddfilen"
35. 29 mars 2006: "Här vägrar han svara på frågor - Ingen på UD vågar bråka med Danielsson - därför bor han kvar i lyxlägenheten"
36. 31 mars 2006: "Sverige fick sig en knäck"
37. 29 april 2006 "Årtiondets skandal - Det är svårt att hitta någon annan förklaring till Danielssons lögner"
38. 2 maj 2006: "Vi väntar fortfarande, Danielsson"
39. 3 maj 2006: "Vad gjorde Danielsson? - Det är dags att säga sanningen nu"
40. 4 maj 2006: "I dag säger Danielsson ingenting"
41. 5 maj 2006: "Danielsson har gett minst tre"
42. 6 maj 2006: "Han flög för 99667 kr - Lars Danielsson tog regeringens flygplan till ett möte i Bryssel"
43. 7 maj 2006: "I dag säger Danielsson ingenting"
44. 5 maj 2006: "Den 26 december 2004 dog"
45. 8 maj 2006: "Oskyldiga döms till fängelse - 15 advokater i öppet brev till justitieminister Thomas Bodström"
46. 9 maj 2006: "20 frågor - 20 avslag - Total tystnad om Lars Danielsson"
47. 10 maj 2006: "Pressad av regeringen - Aftonbladets Anders Gerdin uppringd - av Perssons sekreterare"
48. 12 maj 2006: "Till Thailand-för 521300 - Använde regeringsplanet trots att reguljärflyg bara skulle kostat 18 000 kr Vip-servicen var bara en bileskort fram till grinden ut ur Arlanda - kostnad 5000 kronor"

49. 13 maj 2006: "Sanningen har betydelse"
50. 13 maj 2006: Flyger och far - för miljoner - Använder planet mer än Persson, Kungen och ÖB - tillsammans
51. 14 maj 2006: "Den 26 december 2004 dog 543"
52. 14 maj 2006: " 'Vi såras av Danielsson' - Nu rasar tsunamianhöriga mot tystnaden"
53. 15 maj 2006: "Vill ni veta hur Kjell"
54. 15 maj 2006: "Danielsson flyger - igen - Tog regeringens plan till Bryssel"
55. 16 maj 2006: "Danielsson kan sänka sossarna"
56. 16 maj 2006: "Nu får han en egen presstalesman"
57. 17 maj 2006: "På väg hem efter ett kort"
58. 17 maj 2006: " 'Avgå, Danielsson' - Mejl i floder strömmar in till statsråds- beredningen"
59. 18 maj 2006: "... men Lars Danielsson kan gå fri - Krav: Sanningen eller avgå"
60. 19 maj 2006: "Förtalet fara för politiken"
61. 19 maj 2006: "Fredrik Reinfeldt känner mer"
62. 19 maj 2006: "Hotar med stämning - Danielsson rasar mot ryktena om romansen"
63. 19 maj 2006: "Bloggproffsen: Rykten på nätet svåra att avliva"
64. 19 maj 2006: " Flera frågor saknar svar"
65. 19 maj 2006: "Men det här vill Lars Danielsson inte svara på"
66. 19 maj 2006: "Ryktet fanns redan tidigare" - Leijonborg vägrar be om ursäkt för fp-bloggarna"
67. 20 maj 2006: "Avhoppet är en svår förlust för stats- ministern"
68. 20 maj 2006: "Hellre än att bevisa att han"
69. 20 maj 2006: "Time out var enda utvägen"
70. 20 maj 2006: "Tvingad att sluta – Danielsson tar time out"
71. 20 maj 2006: "Varför vill ni mörka? – Regeringen döljer politisk dynamit eller pinsamheter"
72. 20 maj 2006: "Därför gillade vi Danielssonryktet"
73. 21 maj 2006: "Ibland är det rätt att skjuta budbäraren - Anna-Lena Lodenius: När inte Göran Persson tar Danielsson i örat måste medierna göra det i stället"
74. 21 maj 2006: "Så kan hypnosen rädda Danielsson - Här finns hjälpen för alla som är glömska"

75. 25 maj 2006 " Han är Perssons nya högra hand - Lars-Olof Lindgren tar över Danielssons jobb"
76. 2 juni 2006: "Dahlgren: Jag talade inte med Danielsson"
77. 19 juni 2006: "Korten på bordet, Persson - Per Ström (UD): Fick mänskligt lidande under tsunamikatastrofen stå tillbaka för partitaktiskt manipulerande?"
78. 5 juli 2006: "ABSOLUT RÄTTFYLLA - Danielsson erkänner misstag i JO-förhör"
79. 7 juli 2006: "Ohly skäller"
80. 7 juli 2006: "Danielsson tog ledigt från sin semester"
81. 15 augusti 2006: "Danielsson förlänger semestern"
82. 29 augusti 2006: "Valet avgörs i plånboken - Så påverkas din ekonomi i höstens val till riksdagen"
83. 30 augusti 2006: "JO:s kritik är allvarlig"
84. 30 augusti 2006: " 'Jag ska tala med Lars ' - Danielssons öde kan avgöras i dag"
85. 30 augusti 2006: " 'Nu måste han avgå' - JO totalsågar Danielsson - 'han är inte övertygande'"
86. 31 augusti 2006: "Hans sista månader blev en lång plåga"
87. 5 september 2006: "Danielsson är nog inte ensam om att ljuga"
88. 9 sep 2006: "Skandal- toppens vinnare: sossarna - "men fp:s spionaffär är värst"
89. 14 september 2006: " 'Rea' elakare än någonsin – 'Det är risk att vi blir nedslagna efter det här'"
90. 19 september 2006: "Ingen rubrik tillgänglig (Debattsidan)"
91. 28 september 2006: Rivaler slåss om toppjobb"
92. 6 oktober 2006: "Regeringen raderade telefonlistorna"
93. 11 oktober 2006: "Tjänade miljoner köpte hjälp svart - Handelsminister Borelius förklaring: Jag hade inte råd"
94. 23 oktober 2006: "Tsunamimejlen ska granskas - Informationen kan avslöja vad Lars Danielsson visste"
95. 12 november 2006: "Danielsson kan få sparken"
96. 16 november 2006: "Frågetecknen blir bara fler och fler - Nya turer om försvunna tsunamiband"
97. 30 november 2006: "Ingen rubrik tillgänglig - Bildt en riktig taskmört"
98. 30 november 2006: "Bevisen för hans lögner - Lars Danielsson vägras lön och arbetsuppgifter"

99. 1 december 2006: "Lögnen är Carl Bildts"
100. 2 december 2006: "Jättarnas tvekamp - Hans öde är orsak till storbråk"
101. 4 december 2006: "Ingen rubrik tillgänglig (Debattsidan)"
102. 7 december 2006: "Facket rycker ut för Danielsson"
103. 17 december 2006: "Årets favoriter och förlorare"
104. 29 januari 2007: "Mejlen bevisar: Danielsson ljög - 'Tsunamibanden' kommer att leda till ny granskning"
105. 29 januari 2007 "Katastrofutredning måste tas upp igen - Lars Danielsson gav fel uppgifter efter flodvågen"
106. 30 januari 2007: "Granska Danielsson - onödigt och dyrt"
107. 30 januari 2007: "Avslöjad av banden - 3 Sökte inte tsunamiinformation 3Använde inte datorn på jobbet2"
108. 30 januari 2007: "Lena Mellin lena.mellin@aftonbladet.se - Danielsson krossades inte av media - han krossade sig själv"
109. 31 januari 2007: "Nu väntar en ny tsunamiutredning - Danielsson loggade aldrig in sig på sin jobbdator på annandagen"
110. 31 januari 2007: "Det här är makalöst - Lena Mellin: Kan vara årtiondets politiska skandal"
111. 31 januari 2007: "Nytt krav: Ingen ska få ljuga för konstitutionsutskottet"
112. 31 januari 2007: "Lars Danielsson och mobben"
113. 31 januari 2007: "Han ljög i förhören - Banden avslöjar: Lars Danielsson fick inte mejlet"
114. 1 februari 2007: "Uppdrag: Vad gjorde Lars? - Kommissionens nya arbete riktas in på Danielsson"
115. 1 februari 2007: "Han ska inte dömas ensam"
116. 1 februari 2007: "Processen mot Lars D"
117. 1 februari 2007: "De som gjort fel får ta konsekvenserna - Katastrofkommissionen återupptar sitt arbete - alla sju partier överens"
118. 3 februari 2007: "En skurk kommer att bli rik på lögnerna"
119. 6 februari 2007: "Tsunamins offer har utnyttjats av politiker"
120. 11 februari 2007: "Hörru Anders"
121. 21 mars 2007: "Väktare kan röja Lars Danielsson - Regeringskansliet häver tystnadsplikt för Rosenbadsväktare"
122. 22 mars 2007: "Sågs Lars Danielsson av Rosenbads vakter på tsunami-dagen?"

123. 20 april 2007: "Jag förstår inte att folk ställer upp i Lyxfällan"
124. 20 april 2007: " Han avslöjar allt i boken - Lars Danielsson: Jag ville berätta i ett sammanhang"
125. 28 april: "Där rök den diplomat- drömmen - Alla tackar nej till Lars Danielsson"
126. 9 maj 2007: "Väktarna minns inte Danielsson"
127. 9 maj 2007: "Väktarna minns inte om de släppte in Danielsson"
128. 17 maj 2007: "TV 4: Lars Danielsson ljög för KU"
129. 15 juni 2007: "Regeringen ska kunna granskas"
130. 15 juni 2007: "S Mörkläggningen - Mellin: Karriären är slagen i spillror"
131. 15 juni 2007: "Kommissionen: Han skötte inte sitt jobb - Hård kritik mot Danielsson - som slår ifrån sig"
132. 15 juni 2007: "Vad gjorde han dagarna efter flodvågskatastrofen? - Katastrofkommissionen skoningslös i sin kritik"
133. 15 juni 2007: "Lars Danielsson: Jag läste visst mina jobbmejl"
134. 16 juni 2007: "Ska han lämnas ifred nu?"
135. 18 juni 2007: "En krossad man"
136. 19 juni 2007: "Sverige borde bry sig om inflytande - Bo Gunnarsson: Svenskarna tycks ointresserade av varför 7 000 dränktes"
137. 19 juni 2007: "Danielssons vita lögn - en smutsig historia"
138. 24 juni 2007: "Vet hut, era jävlar - Ulf Lundell till attack mot politiker"
139. 28 aug 2007: "Anklagar Bildt för kärleks- ryktena"
140. 29 augusti 2007: " Danielsson varnar för ny katastrof - FAKTA/Turerna kring Lars Danielsson"

Protokoll kodade artiklar DN

Artikel	Datum	Titel
001	041228	90 samtal per sekund till UD
002	051229	SOS International ska kontakta läkarna på plats
003	041229	Många svenskar kommer inte att hittas
004	041230	Nu har vi satt in alla resurser
005	050103	Listorna över saknade svenskar blir allt kortare
006	050104	827 är saknade
007	050105	Regeringens motstånd sinkade hjälpen
008	050105	Saknadetalet nu under två tusen
009	050109	Så agerade staten
010	050110	Över ett dygn gick innan kungen informerades
011	050111	Problemet är systemet Persson
012	050111	Expert kritiserar sen kontakt med kungen
013	050113	Statsministern skyller på UD-anställda
014	050114	Persson hade kunnat få vetskap i nyhetsflödet
015	050114	LÄSARNAS OMBUDSMAN: Så blev det tillåtet att kritisera regeringen
016	050305	Bristande beredskap kan inte försvaras
017	050306	PERSPEKTIV PÅ TSUNAMIN. Beredskapen för kriser ska förbättras
018	051127	Regeringen försöker ta udden av tsunamikritik
019	051203	Persson följde inte nyheter
020	051206	Moderaterna vill att RÅ synar tjänstemän för tsunamiinsats
021	051207	Ovanligt att politiska tjänstemän fälls för tjänstefel
022	051210	Danielsson tvekar om samtal
023	051214	Minneskonstnär
024	051214	Telefonaffären ett utspel från Persson

025	051214	"Hans olika versioner är besvärande". Statsministern kritiserar LD.
026	051215	Kommissionen skärper tonen efter telefonturerna
027	051216	Ett telefonsamtal betyder så mycket
028	051217	Regelbrist omöjliggör åtal mot två
029	051218	VECKANS CITAT
030	051221	Tsunamisamtal hålls hemliga av Persson
031	051223	Listor över samtal om tsunamin är raderade
032	051227	26 december
033	060114	Alliansen väntas kräva få se telelistor
034	060120	Krishanterare u p a
035	060120	Trögt enas om tsumaniförhör
036	060125	Sky News och CNN kan bli KU-inslag om tsunamin
037	060209	Första tungviktarna tar plats i KU
038	060210	Barbro Hedvall: Manusläsning i KU
039	060210	Tidig larmrapport svår att bortförklara
040	060210	Ingen vacker syn när vuxna män skyller ifrån sig
041	060212	Operation "statsministern gör aldrig fel"
042	060212	"Inte UD:s ansvar stänga hemsidor"
043	060217	Persson hade gjort på samma sätt igen
044	060218	Danielsson tar ofta notan när Persson lyxäter
045	060222	Barbro Hedvall: Något måste hända.
046	060222	"Danielsson ska inte straffas"
047	060222	KU vill att Undbers hemliga lista offentliggörs
048	060226	Danielsson JO-anmäl
049	060310	JO granskar Danielssons agerande vid tsunamin
050	060312	(Ingen titel – sign Leif Vogel)
051	060429	JO vill förhöra fler om Lars Danielssons agerande
052	060513	Danielsson håller fast vid samtal till UD:s Dahlgren

053	060513	JO:s fortsatta granskning riskerar att ge ännu mer bitter eftersmak.
054	060514	Centerpartist KU-anmäler regeringen igen
055	060514	Barbro Hedvall: Hur man hittar en måltavla.
056	060517	Danielsson utsatt för hetsjakt
057	060518	Sluta skjuta på pianisten
058	060519	Bloggare sprider rykten
059	060519	Bara sanningen kan stoppa ryktesspridningen
060	060520	Danielsson tar ledigt
061	060520	Rykten kan vara ärekränkning
062	060520	Obesvarade frågor hänger kvar under valet
063	060521	Hyckleriets tio-i-topp
064	060523	Danielsson vägrade svara på Hirschfeldts frågor
065	060526	Vad är en politisk skandal? När medierna själva får välja.
066	060527	De borde ha fört anteckningar
067	060602	Nya tvivel på Danielssons ord
068	060608	Nya uppgifter om Lars Danielssons telefonsamtal
069	060830	Danielsson får hård JO-kritik
070	060830	Statsministern väntar med att ta ställning
071	060830	Göran Perssons ansvar förblir en obesvarad fråga
072	060830	Hård dom över Systemet Persson
073	060830	Bakgrund
074	060831	Persson öppnar fallluckan för att rädda valsegern
075	060831	"Fruktansvärd hetsjakt på tsunamins syndabock"
076	060831	Ännu en halvmesyr
077	060831	Danielsson har varit duktig på att bära hundhuvudet
078	060831	Danielsson avgår efter JO-kritiken
079	060902	"Svag JO slapp granskning"
080	060903	Mörka hemligheter

081	060904	Dags att vi får höra sanningen
082	060909	Finns det fler lik i garderoben?
083	061007	Regeringskansliet raderade Danielssons samtalslistor
084	061112	Bildt ska utreda Danielssons framtid
085	061115	Barbro Hedvall: Älgar, mutor och lögner.
086	061129	Danielsson utfrys av Bildt på UD
087	061130	Fortsatt förvirrat om Danielsson på UD
088	061202	"Bildt har ingenting på fötterna"
089	061204	Moderater bör ta itu med mobbningen
090	061208	Reinfeldt ingriper inte. Statsministern tänker inte påverka UD i fallet med Lars Danielsson.
091	061219	Hur kan vi skilja på rätt och fel? Kolumnen: Lars Weiss om förändring och ansvarsutkrävande.
092	070130	Nya fakta på tsunamiband kan ge ytterligare utredning
093	070131	Göran Persson och hans män kommissionens måltavla
094	070131	Undangömda databand motsäger Danielsson
095	070201	Ansvaret för tsunamin är redan utkrävt
096	070202	Sluta jaga Danielsson. Vänd blicken mot kärnkraften i stället.
097	070205	Lars Danielsson rädd för ny mediestorm
098	070209	"Direktiven ovanligt öppna"
099	070210	Det gnager och mal
100	070210	Vem hade vunnit valet i november? Kolumnen: PC Jersild om det som inte hände.
101	070321	Väktare kan fälla Lars Danielsson
102	070323	Väktare vittnar om Danielsson
103	070608	Strider inom Katastrofkommissionen
104	070614	"Kommissionens läckor del i svartmålningen"
105	070614	Fler pekas ut i tsunamigranskning.
106	070615	Kovändning i ansvarsfrågan

107	070615	Inga nyheter
108	070615	Katastrofkommissionen skärper kritik mot Danielsson
109	070615	Danielsson står fast vid sin version
110	070619	BAKOM DEBATTEN. Danielsson och drevet
111	070828	Danielsson tar bladet från munnen i ny bok
112	070829	"Katastrofkommissionen deltog i ett spel"
113	070904	BAKOM DEBATTEN. Upplagejägare som dödar

Kodade artiklar i Svenska Dagbladet

Artikel-ID, rubrik, datum

1. "Charterbolagens flygplan räcker inte", 28 dec 2004
2. "Svårt skadade svenskar riskerar dö på sjukhus i Thailand", 29 dec 2004
3. "Över 1000 svenskar befarats ha dödats i flodvågorna", 31 dec 2004
4. "Antalet saknade minskar - UD väljer att inte publicera den officiella listan på de 2 915 försvunna svenskarna", 3 jan 2005
5. "Tusentals stockholmare fanns i Thailand", 3 jan 2005
6. "Många frågor måste besvaras", 7 jan 2005
7. "Bäst att avvakta i väntan på order", 8 jan 2005
8. "Kungsord bränsle i kritikbrasa", 11 jan 2005
9. "KU synar Persson efter kungens kritik - Borgerliga anklagar regeringen för grundlagsbrott", 11 jan 2005
10. "Nyheter Persson missade - SvD har granskat rapporteringen i medierna under det första katastrofdygnet", 14 jan 2005
11. "UD:s beredskap drogs igång direkt", 29 mars 2005
12. "Persson var julleddig trots tsunamibesked", 26 nov 2005
13. "Krisberedskap delar borgerliga", 30 nov 2005
14. "Perssons ansvar är klarlagt, nu väntar väljarnas dom", 2 dec 2005
15. "Förödande brister hos UD - Kommissionen djupt bekymrad efter genomgången av regeringens agerande", 2 dec 2005
16. "Persson ångrar inte sin roll - "Skulle agera på samma sätt i en liknande situation", säger statsministern i kommissionsförhören", 3 dec 2005
17. "Tsunamin fall för RÅ – Moderaterna anmäler Lars Danielsson och Hans Dahlgren för tjänstefel", 6 dec 2005
18. "I september kan alla visa vad de tycker", 7 dec 2005
19. "Danielsson ville inte ta beslut - Statssekreteraren satt två minuters promenad från UD - Backar om sina uppgifter om telefonsamtalen", 10 dec 2005
20. "KU vill förhöra sju statsråd", 14 dec 2005
21. "Toppa laget med Peter Althin i KU", 14 dec 2005

22. "Svårt att döma för tjänstefel - Moderaternas anmälan mot ansvariga statssekreterare leder troligen inte till rättsligt efterspel", 14 dec 2005
23. "Danielsson är van att ta smällarna", 14 dec 2005
24. "Inga åtal efter tsunamikritik", 17 dec 2005
25. "'Kommissioner bör få mer makt' - Majoriteten av Katastrofkommissionen vill kunna tvinga makthavare att berätta sanningen", 18 dec 2005
26. "Persson håller telefonlistor hemliga", 21 dec 2005
27. "Det drar ihop sig till historisk granskning", 12 jan 2006
28. "Tolv i KU-förhör om tsunamikatastrofen - Fem ministrar utfrågas - Start om knappt två veckor", 20 jan 2006
29. "'Jag vill ha en förklaring' - Stjärnadvokaten Peter Althin ser fram mot förhöret med Göran Persson", 21 jan 2006
30. "KU-förhör kan fälla Freivalds", 26 jan 2006
31. "Regeringens stab hade inte krisövat", 27 jan 2006
32. "'UD borde ha insett allvaret' - Sveriges ambassadör i Bangkok var säker på att informationen från Thailand gått fram", 8 feb 2006
33. "Först förnekelse av fakta, sedan kovändning", 9 feb 2006
34. "Vem talade han med? Få uppgifter går att styrka - Många frågetecken kring Lars Danielssons aktiviteter under tsunamikatastrofen", 9 feb 2006
35. "Vad fick Persson egentligen veta?", 10 feb 2006
36. "Konstitutionsutskottets ordförande pressade...", 10 feb 2006
37. "Persson har ansvaret trots närmaste mannens missar", 10 feb 2006
38. "KU satte press på Danielsson – Förtroendet för statssekreteraren skadat efter förhöret", 10 feb 2006
39. "Oredigerad inblick i politiskt gnet", 11 feb 2006
40. "Johansson skyllde på UD - Lidandet ökande inte av den sena sjukvårdsinsatsen anser vårdministern", 14 feb 2006
41. "Tsunamilarmet nådde 45 personer", 15 feb 2006
42. "Larmsignalen från försvarsdepartementet...", 15 feb 2006
43. "Mp tar lätt på hotet från statsministern – 'Att låta regeringen gå vid misstroendevotum är ett maktspel'", 16 feb 2006
44. "Idag står utrikesminister Laila Freivalds politiska framtid på spel...", 16 feb 2006

45. "Persson sköt skrämskott i KU", 17 feb 2006
46. "Freivalds förstod för sent", 17 feb 2006
47. "Hur kommer Lars Danielsson att straffas?", 21 feb 2006
48. "JO kan granska Lars Danielsson – 'Anmärkningsvärt om en tjänsteman uppsåtligt inte talar sanning'", 23 feb 2006
49. "Lars Danielsson JO-anmäls", 25 feb 2006
50. "Rena lögnare får inte löna sig", 27 feb 2006
51. "JO ska granska om Danielsson ljög", 10 mars 2006
52. "En skön vecka på jobbet", 19 mars 2006
53. "Ett steg till mot avgrunden", 21 mars 2006
54. "Under hösten 2004 avslöjas..." 22 mars 2006
55. "När var Danielsson i Rosenbad?", 23 mars 2006
56. "KU vill ha ut regeringens mejllista", 25 mars 2006
57. "Tung kritik mot Göran Persson", 31 mars 2006
58. "Parallella valrörelser", 2 april 2006
59. "JO kallar Danielsson till förhör", 19 april 2006
60. "JO hörde Danielsson om tsunamiagenda", 29 april 2006
61. "Göran Persson råskällde mest", 2 maj 2006
62. "Kryptiska besked öppnar för ryktesspridning", 12 maj 2006
63. "Agerande från Perssons presschef upp i riksdagen", 12 maj 2006
64. "Detta har hänt:", 13 maj 2006
65. "JO skruvade igår upp trycket", 13 maj 2006
66. "Affären kan stå Persson dyrt", 13 maj 2006
67. "JO kan begära ut inpasseringslista", 13 maj 2006
68. "Kritiken växer mot Danielsson – Tunga socialdemokrater anser att han bör avgå", 17 maj 2006
69. "Vad gjorde jag annandag jul?", 19 maj 2006
70. "Lögn utan straff sänder fel signaler", 19 maj 2006
71. "Dementin besvarar inte kärnfrågan", 19 maj 2006

72. "Hur hotar en passage till jobbet rikets säkerhet?", 20 maj 2006
73. "Förlamande enighet", 20 maj 2006
74. "Skvaller på digitala vingar", 20 maj 2006
75. "Sex, lögner och bloggkampanj", 20 maj 2006
76. "Leijonborg beklagar rykten", 20 maj 2006
77. "Lars Danielsson tar en time out", 20 maj 2006
78. "Sverige tappar kompetens inför EU-toppmöte", 21 maj 2006
79. "Danielsson kan höras av JO igen", 26 maj 2006
80. "Konsumentradio för bloggmobbad", 30 maj 2006
81. "FP-bloggare lämnar sin tjänst", 31 maj 2006
82. "Danielsson kan ha ljugit för JO", 3 juni 2006
83. "Göran Persson tycker inte att...", 8 juni 2006
84. "Alliansens möte med döden", 11 juni 2006
85. "Resor sker alltid på egen risk", 13 juni 2006
86. "Expressens Cecilia Garme kan ha...", 15 juni 2006
87. "Danielsson får inte stöd i ny utfrågning", 17 juni 2006
88. "Eliasson är inte problemet", 18 juli 2006
89. "Lars Danielssons semester förlängs", 26 aug 2006
90. "Lars Danielsson får omfattande kritik av JO", 30 aug 2006
91. "Statssekreterare Lars Danielsson avgår. 'Han har...'", 31 aug 2006
92. "Statsministern insåg sist av alla", 31 aug 2006
93. "Slutet för Lars Danielsson", 31 aug 2006
94. "Hägglund vill fortsätta utreda", 1 sep 2006
95. "Dagens Finland ser inte ut som Kekkonens", 3 sep 2006
96. "Marita Ulvskog är inte skuldfri nog för stenkastning", 7 sep 2006
97. "Ulvskog borde se om sitt eget hus", 14 sep 2006
98. "Lär av Danielssonaffären", 15 sep 2006
99. "De tycker sig försvara ett belägrat fort", 17 sep 2006

100. "Dags för ett riktigt jobb", 29 sep 2006
101. "Danielsson vill bli ambassadör", 29 sep 2006
102. "'Detta måste undersökas' – KU:s ordförande rasar efter uppgifter att regeringen försvårade riksdagens arbete", 6 okt 2006
103. "Persson förnekar all vetskap om radering", 7 okt 2006
104. "Carl Bildt är tillbaka i hetluften", 7 okt 2006
105. "Radering inget att skämta om", 7 okt 2006
106. "Om han inget sagt?", 14 okt 2006
107. "Tsunamibanden skulle förstöras", 23 okt 2006
108. "Katastrofdagen 26 december 2004", 23 okt 2006
109. "Stort arbete göra tsunamiband läsliga", 24 okt 2006
110. "Gå till botten med tsunamibanden", 17 nov 2006
111. "Danielssons öde facklig fråga", 1 dec 2006
112. "Borgerlig kritik mot Bildt", 3 dec 2006
113. "Danielsson blir ambassadör", 9 dec 2006
114. "Utnämningen förhindrade ett martyrskap", 9 dec 2006
115. "Mobbing helt ok för 'nya' m", 11 dec 2006
116. "Säpoutredning om band sväller", 17 dec 2006
117. "Måtte tsunamibanden ge oss klara besked", 27 dec 2006
118. "Nytt ljus över mörkläggningen", 29 jan 2007
119. "Hirschfeldt begär ny kommission", 29 jan 2007
120. "Kommissionen bör få sällskap av JO", 30 jan 2007
121. "Danielsson räds inte band", 30 jan 2007
122. "Vem ska utreda mörkläggningen?", 1 feb 2007
123. "Vädra ut alla unkna lögner"/"Det kan vara stor skandal", 1 feb 2007
124. "26 december 2004: 534 svenskar omkommer och 1500 skadas...", 1 feb 2007
125. "Kommissionen kallas in igen", 1 feb 2007
126. "Danielsson hävdar att mejlet kan ha skickats som sms", 1 feb 2007

127. "När ska jag få sörja ifred?", 2 feb 2007
128. "Mörkläggning ska utredas", 8 feb 2007
129. "Låt kommissionen hålla fokus på krishanteringen", 9 feb 2007
130. "SvD svarar om tsunamibanden", 9 feb 2007
131. "Sahlin får inga råd av Persson och Nuder", 24 feb 2007
132. "Nätfajten har bara börjat", 4 mars 2007
133. "Tystnadsplikt för väktare hävs", 21 mars 2007
134. "Varför är detta viktigt idag?", 23 mars 2007
135. "Vakter får tala med kommission", 23 mars 2007
136. "Mejltrafik från samma tid användes i rättegång mot bedragare på departement", 23 mars 2007
137. "Tjänstemän hörs om tsunamin",
138. "Som Svenska Dagbladet avslöjade igår...", 24 mars 2007
139. "Persson gick till hård attack mot Reinfeldt", 27 mars 2007
140. "Hur går granskningen?", 20 apr 2007
141. "Vakterna stödjer inte Danielsson", 9 maj 2007
142. "Ny uppgift om Danielssons annandag", 18 maj 2007
143. "För Jesús Alcalá är sanningen märkligt ointressant", 30 maj 2007
144. "Först klappade regeringskansliets krisorganisation ihop..." 15 juni 2007
145. "Än är nog inte botten nådd", 15 juni 2007
146. "-Ger rapporten svar på de frågor som...", 15 juni 2007
147. "Kommissionen kritiserar Danielsson", 15 juni 2007
148. "Trots att utrikesminister Carl Bildt hävdar att...", 24 juni 2007
149. "Carl Bildt spred rykten om att Lars Danielsson hade en älskarinna...", 28 aug 2007

Kodade artiklar i Expressen

Artikel-ID, rubrik, datum

1. "Det tog regeringen tre dagar att vakna", 29 dec 2004
2. "Persson är rasande", 31 dec 2004
3. "Nu gömmer sig Freivalds", 3 jan 2005
4. "'Persson ska skyddas'", 4 jan 2005
5. "Statsvetare: Persson gjorde fel", 10 jan 2005
6. "'Ingen vågar ta ansvar.' Kungen kritiserar UD och Laila Freivalds", 10 jan 2005
7. "Riktiga kungsord", 11 jan 2005
8. "Perssons nya syndabockar. De får skulden för den svenska långsamheten", 13 jan 2005
9. "Mannen utan eget ansvar", 13 jan 2005
10. "DOKUMENT/EXPRESSEN. HÄMNDEN ÄR LJUV...", 16 jan 2005
11. "Resurser var problemet", 22 feb 2005
12. "Dålig information från UD – den här gången också...", 29 mars 2005
13. "TV igår", 29 mars 2005
14. "Vi är inte förskonade", 8 juli 2005
15. "Han avbröt inte julmys", 25 nov 2005
16. "När går Freivalds?", 1 dec 2005
17. "Vädjade förgäves. Persson ringde aldrig tillbaka – då tvingades kungen kontakta Thailand", 2 dec 2005
18. "Persson skyller ifrån sig... igen", 2 dec 2005
19. "Hallå där, vem ljög? Perssons pojkar i pajkastning om samtal", 2 dec 2005
20. "Skulle agera likadant idag", 3 dec 2005
21. "Vem av dem är det som ljuger?", 3 dec 2005
22. "'Jag kände mig kränkt.' Perssons närmaste man Lars Danielsson snäste av Anna, 33", 7 dec 2005
23. "Statsministern har skyddshjälm", 7 dec 2005
24. "Han talade inte sanning. Perssons närmaste man erkänner att han kan ha haft fel", 10 dec 2005

25. "Danielsson erkänner – gav falska uppgifter till kommissionen", 13 dec 2005
26. "Expressen ger Persson chansen att avslöja allt", 14 dec 2005
27. "Ej trovärdig", 14 dec 2005
28. "'Han bara smiter från sitt ansvar.' Minnesforskare tror inte på Danielsson", 15 dec 2005
29. "Valpanelen om veckans heta ämnen", 17 dec 2005
30. "Sverige sov när dödsvågen kom", 25 dec 2005
31. "De vägrar lösa telefongåtan", 13 jan 2006
32. "Teliadirektör hjälpte UD i telefonröran", 25 jan 2006
33. "Han kan fälla Freivalds", 26 jan 2006
34. "Det hemliga dokumentet kan avslöja telefongåtan", 31 jan 2006
35. "Aggressivt möte i KU", 1 feb 2006
36. "UD-cheferna godtar inte tsunamikritik: Vår lön för låg", 7 feb 2006
37. "Nu får han stå sitt kast", 8 feb 2006
38. "Mannen utan minne", 10 feb 2006
39. "Lita inte på denne man", 10 feb 2006
40. "Avslöjade. Expressens fotograf fängade socialdemokraternas fusklapp om tsunamin", 10 feb 2006
41. "Tvingas bevisa att han var på jobbet... men han vägrar – Danielsson kan bli förhörd igen", 11 feb 2006
42. "Surrealistiska Ylva", 14 feb 2006
43. "Partipolitisk teater i KU", 14 feb 2006
44. "Här pluggar Persson och Freivalds för KU", 16 feb 2006
45. "Jonas Modig om ett klumpigt KU och självbelåtet UD: Utfrågningen är ett fiasko", 17 feb 2006
46. "Bo Dellensten om frågan som KU glömde: Var Danielsson ute och cyklade på annandagen?", 18 feb 2006
47. "Perssons man festade på lyxkrogar. Skattebetalarna fick betala notorna", 18 feb 2006
48. "Bildt till attack: Danielsson blåljög", 21 feb 2006
49. "Vanliga svenskar hade fått avsked", 21 feb 2006
50. "Dagens ord", 22 feb 2006

51. "Bra rutet av Bildt", 22 feb 2006
52. "Kort sagt", 22 feb 2006
53. "Kommentar. Bakom lögnridåerna", 23 feb 2006
54. "Danielsson kan bli ett fall för JO", 23 feb 2006
55. "Det kan inte bli sämre", 28 feb 2006
56. "Hellre hockey än sjaskig politik", 1 mars 2006
57. "Lögn eller sanning – nu granskar JO vad Lars Danielsson egentligen sa", 10 mars 2006
58. "Hoffa bra, hemma bäst", 12 mars 2006
59. "Freivalds sparkad – då kunde inte Dahlgren vara kvar", 21 mars 2006
60. "Hennes val: Gå eller få sparken", 21 mars 2006
61. "Reserven Ringholm", 22 mars 2006
62. "GP, JO, JK & KU", 23 mars 2006
63. "KU har rätt till full insyn", 24 mars 2006
64. "Mejlet som kan fälla Danielsson. Nu ska regeringens datorer granskas i jakten på sanningen", 24 mars 2006
65. "Gör slut på enväldet", 26 mars 2006
66. "Danielsson i förhör hos JO", 19 april 2006
67. "Nu utreder JO om Danielsson ljög medvetet", 29 april 2006
68. "Vägrade säga hela sanningen. Perssons närmaste man lekte med katastrofkommissionen", 8 maj 2006
69. "Han bröt mot grundlagen. Perssons närmaste man slarvade bort dokument från kommissionen", 9 maj 2006
70. "Persson-beviset. Här avslöjar statsministern tvivlet på Danielsson", 10 maj 2006
71. "Mediernas fel om Danielsson tvingas gå. Så ska Persson rädda sitt ansikte", 11 maj 2006
72. "Erkänn dina fel och avgå sedan", 11 maj 2006
73. "Fram med sanningen", 12 maj 2006
74. "Nu får Danielsson klara sig själv", 12 maj 2006
75. "Pressad av åtalshotet. Göran Persson fick besked bara timmar före tv-debatten", 12 maj 2006
76. "127 dagar kvar. Valpanelen om veckans heta ämnen", 13 maj 2006

77. ”Ofta minns man det som känns viktigt”, 13 maj 2006
78. ”Han kan tvingas göra en Freivalds”, 13 maj 2006
79. ”Danielssons nya lögn. Lars Danielsson påstår att han talat i telefon med Katastrofkommissionen”, 13 maj 2006
80. ”Snurrige Lars”, 13 maj 2006
81. ”Björkmans TV. Statssekreterarens mörka hemlighet”, 14 maj 2006
82. ”Det ser illa ut”, 15 maj 2006
83. ”Anhöriga: Berätta sanningen”, 15 maj 2006
84. ”Hon dras in i härvan runt Danielsson. Närmaste kollegan kan förhöras av JO”, 15 maj 2006
85. ”Danielssons löneklipp. Persson höjde hans lön två gånger efter tsunamin”, 16 maj 2006
86. ”Ulf Nilson. Släng ut presschefen, Persson”, 16 maj 2006
87. ”Får två miljoner – om han avgår. Unik fallskärm plus förra jobbet tillbaka”, 17 maj 2006
88. ”Folkpartisternas bloggkupp – så började de sprida falska ryktena”, 18 maj 2006
89. ”Marita Ulvskog i natt: Leijonborg måste omedelbart lägga alla kort på bordet”, 18 maj 2006
90. ”’Falskt och ovärdigt.’ Helen Eduards rasar mot rykten om romans med Lars Danielson”, 18 maj 2006
91. ”Kommentar. En läxa av Lars”, 19 maj 2006
92. ”Nu är Persson ikapp och förbi. Vänsterblocket störst i ny mätning”, 19 maj 2006
93. ”’Jag var på Rosenbad.’ Men Danielsson är inte säker på när han gjorde vad”, 19 maj 2006
94. ”Här hjälper han Persson. Panik i folkpartiet efter avslöjandet om bloggaffären”, 19 maj 2006
95. ”Skvaller är skvaller – och Ulvskog är Ulvskog”, 19 maj 2006
96. ”Hemlige Lars”, 20 maj 2006
97. ”Partierna svarar: Vad är er allmänna kommentar till Danielssons time-out?”, 20 maj 2006
98. ”Flydde till hemlig ort. Pratade med Persson – sen lämnade Danielsson sin tjänst”, 20 maj 2006
99. ”Steg för steg: Perssons favorit från hetluften och ut i kylan”, 20 maj 2006
100. ”Han kommer inte tillbaka. Expressens Anders Jonsson om Danielsson – brickan i (s)pelet”, 20 maj 2006
101. ”Du har dig själv att skylla, Lars”, 21 maj 2006
102. ”Nu avslöjar han listorna. Visar trumfkortet mot Danielsson för JO”, 21 maj 2006

103. "Skvallerspalt", 21 maj 2006
104. "Här är beviset på Danielssons lögn. Avslöjande dokument försvann spårlöst", 23 maj 2006
105. "Ryktenas källa", 24 maj 2006
106. "Dahlgren tiger om samtalslistorna", 25 maj 2006
107. "Blogg-nyheten var planterad", 26 maj 2006
108. "Plötsligt fick vi intervjua Eduards", 27 maj 2006
109. "Högsta kasten", 28 maj 2006
110. "Nu tvekar han om samtalen", 2 juni 2006
111. "Härvan om Danielssons telefonsamtal sväller", 12 juni 2006
112. "Danielsson larmades om kaoset – ringde Persson direkt efter", 14 juni 2006
113. "Absolut hyckleri", 23 juni 2006
114. "Ledig Lars", 16 aug 2006
115. "Valår i år. Alltfler tumlare...", 26 aug 2006
116. "'Han måste få sparken.' Uppgifter i natt: Lars Danielsson lämnar in sin avskedsansökan", 30 aug 2006
117. "De förlorade sina familjer: JO:s rapport ett hån", 30 aug 2006
118. "Noll trovärdighet", 30 aug 2006
119. "Reiner Gatermann om ett svenskt misslyckande: I Tyskland hade han fått gå direkt", 31 aug 2006
120. "Danielsson går, problemet består", 31 aug 2006
121. "'Vi har ändå kvar en känsla av att vi inte får reda på sanningen'", 31 aug 2006
122. "Igår förlorade Persson – stort", 31 aug 2006
123. "Orkade inte mer. Statsministern är på väg mot Växjö – då ringer hans telefon: Det är Lars Danielsson", 31 aug 2006
124. "Ljiljana Dufgran i efterdyningarna av Danielsson-affären: Återupprätta Laila Freivalds", 1 sep 2006
125. "Kö på AF och inte 81 000 kronor", 1 sep 2006
126. "10 minuter som fällde Danielsson. Expressen har hört JO:s förhör", 2 sep 2006
127. "Låt rikshäxorna förhöra Persson", 2 sep 2006
128. "Även oppositionen har ett ansvar", 3 sep 2006

129. "I nytt ljus", 6 sep 2006
130. "8 dagar kvar. Valpanelen om veckans heta ämnen", 9 sep 2006
131. "Face off", 27 sep 2006
132. "Alliansen redo ge Danielsson nytt toppjobb. Konkurrerar med Hans Dahlgren om en tjänst", 28 sep 2006
133. "(M)ansparti. 1965 kom Sam...", 29 sep 2006
134. "Hans samtal raderades. Regeringen förstörde bevis mot Danielsson", 6 okt 2006
135. "Ge inte Danielsson ett toppjobb", 10 okt 2006
136. "Bildt stoppar Danielssons nya toppjobb", 16 okt 2006
137. "Vägrade radera tsunamibanden", 23 okt 2006
138. "Tsunami-mejlen tar månader att sortera", 24 okt 2006
139. "Tjänar 81 500 för ingenting. Lars Danielssons nya jobb saknar arbetsuppgifter", 8 nov 2006
140. "Gör något åt vansinnet", 10 nov 2006
141. "Får klara sig på 81 500 kr", 11 nov 2006
142. "Bildt vill inte se Danielsson på toppjobb", 12 nov 2006
143. "Reinfeldt vill ha kvar Danielsson", 15 nov 2006
144. "Återfunna tsunamiband saknas – igen", 15 nov 2006
145. "Nu läxar Reinfeldt upp sina ministrar", 16 nov 2006
146. "Hemligheten måste döljas. Tsunamibanden kan ha 'försvunnit'", 16 nov 2006
147. "Utfrys av Bildt. Lars Danielsson saknar arbetsuppgifter", 28 nov 2006
148. "Arbetsplatsen: en liten skrub... och Carl Bildt vägrar att ge Lars Danielsson lön", 29 nov 2006
149. "'Man får icke ljuga för riksdagen.' Bildt står fast vid utfrysningen av Danielsson", 30 nov 2006
150. "'Danielsson ska sparkas.' Bildt vill göra sig av med honom – då rasar Persson", 1 dec 2006
151. "Svikare. Den borgerliga regeringen..." 1 dec 2006
152. "Danielssons kunskap överglänser Bildts. Håkan Juholt (s) om Carl Bildts mindervärdeskomplex", 2 dec 2006
153. "Aftonbladets kamp", 2 dec 2006
154. "Fejden bakom utfrysningen. Källor: Bildt och Danielsson har bråk i flera år", 2 dec 2006

155. "Det är dags att sluta mobba Lars Danielsson", 4 dec 2006
156. "Sagan som blir julens storsäljare", 4 dec 2006
157. "Fick tjänst - nu kan han sparkas", 9 dec 2006
158. "Varning för gifter", 11 dec 2006
159. "Tsunamibanden kan avslöja Danielsson", 17 dec 2006
160. "Hjärtligt tack till Carl Bildt!", 10 jan 2007
161. "Danielssons okända mejl ska granskas", 13 jan 2007
162. "Kan avslöjas av hemliga banden", 29 jan 2007
163. "Han glömde bort mejlen", 30 jan 2007
164. "Min barnflicka? Jo, jag kom på något om de här banden...", 30 jan 2007
165. "Sanningen måste fram", 30 jan 2007
166. "Persson dras in i bandskandalen", 31 jan 2007
167. "Banden kan fria Lars Danielsson", 1 feb 2007
168. "Anders Svärd, c, om folkdomstolens brott: Låt Danielsson vara i fred", 1 feb 2007
169. "I allmänhetens tjänst", 1 feb 2007
170. "Danielsson och ansvaret", 2 feb 2007
171. "Cheferna är skräckslagna". De raderade mejlen kan avslöja sanningen", 8 feb 2007
172. "Anonyma vittnen kan avslöja dem", 17 feb 2007
173. "Sanningen ska avslöjas av väktarna", 21 mars 2007
174. "Magnus Ljungkvist om tsunamibanden och sanningen", 26 mars 2007
175. "Inga bevis för att Lars Danielsson var på UD", 9 maj 2007
176. "Nya uppgifter om Danielsson, 19 maj 2007
177. "Hetskommissionen Del 1. Jesús Alcalá om hetsjakten på Lars Danielsson", 21 maj 2007
178. "Hetskommissionen Del 2. Jesús Alcalá om mysteriets upplösning", 22 maj 2007
179. "Jesús Alcalá om jakten på en syndabock: Ingen agerade...", 23 maj 2007
180. "Jesús Alcalá om en havererad kommissions enda bedrift...", 26 maj 2007
181. "Kniven i ryggen", 2 juni 2007
182. "Danielsson planerade sin semester", 8 juni 2007
183. "Han planerade sin semester. Databanden avslöjar Danielsson", 9 juni 2007

184. "Långledigt", 11 juni 2007

185. "Astrid Flemberg-Alcalá och Jesús Alcalá inför kommissionens rapport...", 13 juni 2007

186. "Nu finns bevis mot Danielsson. Men man kan inte använda dem", 14 juni 2007 187.

"I klartext betyder det att Danielsson ljugit", 14 juni 2007

188. "Sätt punkt", 15 juni 2007

Kodningschema i SPSS

MEDIUM
2

Medium

1	DN
2	SvD
3	Ekot
4	Rapport
5	TV4 Nyheterna
6	Aftonbladet
7	Expressen

DAG
3

Dag

MÅNAD
4

Månad

Value	Label
-------	-------

1	januari
2	februari
3	mars
4	april
5	maj
6	juni
7	juli
8	augusti
9	september
10	oktober
11	november
12	december

ÅR
5

År

Value Label

4 2004

5 2005

6 2006

7 2007

8 2008

ARTIKELT
6

Artikeltyp

Value Label

1 Ledare

2 Nyhetskrönikor

3 Nyhet

4 Insändare

5 Debattsidan

6 Enkät allmänheten

7 Krönika, analys, kommentar

99 Övrigt

GYNNANDE
7

Gynnande LD

Value Label

1 Positivt

2 Negativt

3 Både och

4 Neutralt

9 Ej urskiljbart

V8_A Gynnande regeringen/Företrädare
8

Value	Label
1	Positivt
2	Negativt
3	Både och
4	Neutralt
9	Ej urskiljbart

VADGÄLLE Vad gäller kritiken 1-6
9

Value	Label
1	Anklagad för att ljuga
2	Regeringens krishantering
3	Försvårande av utredning
4	Förhållandet med Eduards
5	Skydda Göran Persson
6	Var han på jobbet på annandagen?
7	Regeringsdugligheten
8	Telefonsamtalen med Hans Dahlgren
9	Telefonsamtal med Göran Persson
10	Resor med regeringsplanet/representation
11	Läste han mejl?
12	Att Lars Danielsson ändrar sig
13	Hans utseende
14	Informerade inte kungen
15	Okänslig/arrogant/opålitlig

16	Representation
17	Svårt att flyga hem svenskar
18	Försumlighet i yrkesutövande
50	Positiv kritik
98	Annan kritik
99	Ingen kritik

AKTÖR1 Aktör 1-6
15

Value Label

1	Lars Danielsson
2	Hans Dahlgren
3	Göran Persson
4	Laila Freivalds
5	Ylva Johansson
6	Per Nuder
7	Carin Jämtin
8	Marita Ulvskog
9	Göran Magnusson
10	Anna Hellsén
19	Egna partiet
20	Fredrik Reinfeldt
21	Lars Leijonborg
22	Maud Olofsson
23	Göran Hägglund
24	Mikael Odenberg
25	Göran Lennmarker
26	Ingvar Svensson
27	Alliansen
28	Sven Otto Littorin
29	Carl Bildt

30	Lars Ohly
31	Maria Wetterstrand
32	Peter Eriksson
33	Britt Bohlin Olsson
40	Johan Hirschfeldt
41	Nils-Olof Berggren
60	Johan Ingerö
61	Johanna Lindevall
70	Aftonbladet
71	Expressen
72	DN
73	SvD
74	Rapport
75	TV4 Nyheterna
76	Ekot
90	Kungen
91	Helen Eduards
92	Lottie Knutsson
93	Annan resebyrå
94	Allmänhet
95	Expert, Forskare
96	Jan Nordlander
97	Per Thöresson
99	Övrig aktör
100	Statsrådsberedningen
101	UD
102	KU
103	Katastrofkommissionen
104	Regeringen
105	Justitieombudsmannen

106	Den svenska ambassaden i Thailand
107	Säpo
108	Jonas Hafström
109	Övriga myndigheter

MEDVERKA Medverkan 1
21

Value	Label
1	Direkt citat
2	Indirekt citat
3	Både och
4	Refererad från andra medier
5	Avböjde att svara
6	Omtalas men citeras ej
7	Annat
99	Oklart

PLACERIN Placering på sidan...

JOURNALI Journalistens förhållningssätt
28

Value	Label
1	Beskrivande
2	Tolkande
3	Både och
99	Framgår ej

KRAVPÅAV Krav på LD:s avgång1
29

Value	Label
-------	-------

1	Lars Danielsson
2	Hans Dahlgren
3	Göran Persson
4	Laila Freivalds
5	Ylva Johansson
6	Per Nuder
7	Carin Jämtin
8	Marita Ulvskog
9	Göran Magnusson
10	Anna Hellsén
19	Egna partiet
20	Fredrik Reinfeldt
21	Lars Leijonborg
22	Maud Olofsson
23	Göran Hägglund
24	Mikael Odenberg
25	Göran Lennmarker
26	Ingvar Svensson
27	Alliansen
28	Sven Otto Littorin
29	Carl Bildt
30	Lars Ohly
31	Maria Wetterstrand
32	Peter Eriksson
33	Britt Bohlin Olsson
40	Johan Hirschfeldt
41	Nils-Olof Berggren
60	Johan Ingerö
61	Johanna Lindevall
70	Aftonbladet

71	Expressen
72	DN
73	SvD
74	Rapport
75	TV4 Nyheterna
76	Ekot
90	Kungen
91	Helen Eduards
92	Lottie Knutsson
93	Annan resebyrå
94	Allmänhet
95	Expert, Forskare
96	Jan Nordlander
97	Per Thöresson
99	Övrig aktör
100	Statsrådsberedningen
101	UD
102	KU
103	Katastrofkommissionen
104	Regeringen
105	Justitieombudsmannen
106	Den svenska ambassaden i Thailand
107	Säpo
108	Jonas Hafström
109	Övriga myndigheter

REFERENS Referens till andra medier
35

Value	Label
-------	-------

1	Ja, till det egna mediet
---	--------------------------

2	Ja, till andra medier
3	Nej inte alls
99	Ej urskiljbart

Arbetsfördelning projektarbete

Kodning

Aftonbladet – Alexander 135

Dagens Nyheter – Henrik 113

Expressen – Lova 154, Henrik 34

Svenska Dagbladet – Lova 149

Redigering – Alexander

Inledning

Motivering – Lova

Antaganden/hypoteser – Henrik, Lova

Syfte – Henrik

Frågeställningar – Henrik

Bakgrund

Avgränsningar – Henrik

Kontext – Lova

Tidigare forskning – Henrik

Lars Danielssons annandag – Lova

Så styrs Sverige – Alexander

En statssekreterares arbetsuppgifter –
Henrik

Studieobjekt

Gynnande och missgynnande – Henrik

Telefonsamtalen med Dahlgren, ändrar han
sig – Lova

Ryktet om förhållandet med Eduards – Lova

Lars Danielssons närvaro på arbetet – Lova

Lögner – Lova

Översikt av kritiken – Henrik

Jämförande material (läsa rapport + skriva artikel)

Rapporten Sverige och tsunamin – Lova

KU-förhören – Alexander

Justitieombudsmannens utredning – Henrik

Rapporten Tsunamibanden – Henrik

Resultat

Analys – Alexander

Krönika – Alexander

Slutsats – Lova

Arbetsfördelning arbetsrapport

Metod

Hur och varför – Henrik

Definition av begrepp – Henrik, Lova

Problem - Lova

Abstracts – Alexander

Abstract på svenska

Mediernas granskning av statsministern Göran Perssons statssekreterare Lars Danielsson efter flodvågskatastrofen i Sydostasien var omfattande och tonen bitvis hård. Men hur saklig var medierna, baserat på de statliga utredningar som utredde Lars Danielsson, i denna rapportering? Hade medierna den självständiga och eget granskande hållning som vi medborgare har rätt att utkräva av dem?

Efter att ha gett en bakgrundsbild av Sveriges styrning, samt av flera berörda politiska organ och aktörer, försöker arbetet ringa in kritiken mot Lars Danielsson, både såsom den ser ut i de offentliga statliga utredningarna och som den skildras i medierna efter flodvågskatastrofen.

Genom att undersöka alla artiklar om Lars Danielsson och regeringens hantering av flodvågskatastrofen i två av Sveriges rikstäckande morgontidningar, och två stora kvällstidningar, från 26 december 2004 efter flodvågen och framåt syftar arbetet till att ge en översikt av de främsta kritikpunkter som riktades mot Lars Danielsson beträffande hans roll i krishanteringen. Denna kartläggning jämförs sedan med resultaten av läsningar av berörda statliga utredningar.

1972 etablerade den statliga pressutredningen fyra funktioner för svensk massmedia. Dessa funktioner har blivit allmänt vedertagna, bland annat av Svenska journalistförbundet. Lyckades medierna med sitt uppdrag att informera och upplysa allmänheten i sin granskning av Lars Danielsson såsom pressutredningen från 1972 säger?

Svaret är att de granskade tidningarna i vissa fall inte lyckas med det.

Abstract in English

The media investigation of Swedish prime minister Göran Persson's secretary of state Lars Danielsson after the tsunami in South East Asia was thorough and it sometimes had a harsh tone. But how fair was that which was reported, based on the public investigations on Lars Danielsson? Did the media have the independent and investigative approach that citizens can ask from them?

After having gone through the Swedish governmental system, and of the governmental bodies and the participants we try to describe the criticism directed at Lars Danielsson. This includes the criticism in the public investigations as well as in the media after the tsunami.

By reading all articles on Lars Danielsson concerning the tsunami in two nationally distributed news papers and the two biggest tabloids starting on December 26th we give an overview of the major points of critique concerning Lars Danielsson's role in the governmental crisis management. This is later compared to the result from our reading of the public investigations made after the tsunami hit the shores of South East Asia and Eastern Africa.

In 1972 a Swedish public investigation on the functions of media, the press investigation, established that media has four functions. These have later been accepted as the norm of journalism by the Swedish Union of Journalists among others.

Have the four investigated news papers lived up to the functions established in the press investigation of 1972 when it comes to informing the public on matters of importance in their reports on Lars Danielsson?

The answer to the questions is that the investigated news papers have failed to do so in some parts of their reports on Lars Danielsson and his role in the Swedish government's handling of the tsunami.